

EP

2025/2026

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

možná nebudu daleko od pravdy, když napíšu, že ať už máme jakékoli názory na současnost a budoucnost naší společnosti, všichni vnímáme nepříjemný neklid, často až agresivitu ve veřejném prostoru. Tyto úkazy provázejí debatu prakticky o jakémkoli problému a často znemožňují použití relevantních a racionálních argumentů. Velmi bych si přál, aby knihy, na které vás upozorňujeme spolu s mými kolegyněmi a kolegy v tomto edičním plánu na roky 2025 a 2026, byly schopny podpořit, někdy možná dokonce započít kultivovanou veřejnou debatu na jakékoli společenské téma. Zároveň v Akademii všichni pevně doufáme, že naše knižní novinky přinesou do vašich domovů nové informace a stanou se návodem k pochoopení světa okolo nás.

Jiří Padevět

ISBN 978-80-200-3618-6

obsah

- 5 Mimo edice – humanitní vědy
- 22 Mimo edice – přírodní vědy
  - 33 1938–1953
  - 35 21. století
  - 37 Album
- 39 Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria
  - 41 Atlasy
  - 42 České moderní dějiny
    - 43 Europa
    - 49 Galileo
    - 51 Historie
    - 56 Judaica
  - 58 Knižní kultura
  - 60 Literární řada
    - 63 m
    - 64 Orient
    - 65 Paměť
    - 66 Průvodce
- 71 První republika
- 72 Spisy Jakuba Demla
- 73 Spisy Stanislava Komárka
- 74 Spisy Vladimíra Macury
  - 75 Společnost
  - 79 Studentské práce
  - 81 Šťastné zítřky
  - 85 Theatrológica
- 87 Theatrum Neolatinum
  - 88 Umění
- 90 Živá a neživá příroda
- 93 Popularizace vědy
  - 94 Živa
  - 96 Strategie AV21
- 100 Věda kolem nás
- 102 Jmenný rejstřík
- 104 Rejstřík titulů

Mimo edice – humanitní vědy

Nakladatelství Academia vydává část své produkce i mimo edice. Knihy z oblasti humanitních věd mají široký záběr – čtenář zde nalezne nejpestřejší témata od jazykových příruček přes monografie významných osobností až po knihy věnované dílu a době Williama Shakespeara.

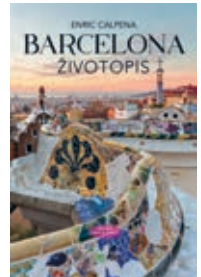
Enric Calpena

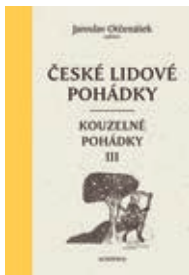
Enric Calpena (1960) je novinář, historik. Přednáší na barcelonské Univerzitě Ramona Llulla. Napsal bezpočet scénářů pro televizní dokumenty i rozhlas.

Barcelona Životopis

S fascinujícím průvodcem metropolí Katalánska putujeme historií od římské Barciny přes středověkou gotiku, průmyslový rozmach města až po modernismus. Stranou nezůstává ani anarchistické hnutí. V ulicích města setkáváme svaté i zlosyny, umělce, námořníky či vědce. „Barcelona postrádá uniformitu. Je v ní tolik nejrůznějších prostředí, že je prakticky nemožné nenajít něco, co se vám nebude líbit,“ říká autor Enric Calpena. Knihu doplňují poutavé ilustrace, které poskytlo barcelonské Muzeum dějin.

Ze španělštiny přeložila Jana Novotná

České lidové pohádky Kouzelné pohádky III

Čtvrtý svazek sebraných českých lidových pohádek a humorek přináší další část kouzelných příběhů z oblasti narácí *O nadpřirozených protivnicích*. Čtenář tu nalezne např. populární syžet o čarodějově učni, pohádky o mládenci, který chce poznat strach, až notoricky známé příběhy Jenička a Mařenky, příběhy o setkání bratra s obloudou, příhody Honzy a jeho kouzelné fazole a zejména dobově velmi oblíbený a pestře zastoupený syžet o kováři a jeho opakovaném obelstění smrti. Obdobně jako předchozí svazky i tento obsahuje také překlady příslušných příběhů českých Němců. Každá pohádka je doplněna o údaje o vypravěči a místě i roku zapsání (pokud jsou známy) i o odborný folkloristický komentář.

Ilustrovala Ludmila Kejmarová

Dyby dveře mluvit mohly... České lidové písně z přelomu 18. a 19. století: jazyková analýza, kritická edice

Publikace analyzuje slovesnou složku českých lidových písní zaznamenaných v pěti sbírkách vzniklých na přelomu 18. a 19. století, jež na rozdíl od pozdějších sbírek nejsou ještě poznamenány romantizujícími zásahy upravovatelů. Zkoumá textovou výstavbu písní, jejich stylové kvality i užití jazykové prostředky a identifikuje strukturální vlastnosti, které korespondují s klíčovými vlastnostmi lidové písně, jimiž jsou udržování kontinuity na straně jedné a variabilita a proměnlivost na straně druhé. Práce zároveň poprvé přináší kritickou edici dvou rukopisných sbírek (Antonína Francla a Václava Hanky staršího). Protože obě sbírky obsahují jen texty písní, edice je doplněna o srovnávací náपěvový materiál získaný z jiných písňových fondů.

Jaroslav Otčenášek (ed.)

PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D., (1974) působí v Etnologickém ústavu AV ČR a na Katedře jihoslovanských a balkanistických studií FF UK. Zaměřuje se především na folkloristiku, výzkum kulturního dědictví a etnokartografii a také na balkanistiku – převážně chorvatskou literaturu a jihoslovanský folklor.

Petr Nejedlý,
Zdeněk Vejvoda,
Tereza Hejdová,
Blanka Nedvěďová,
Štěpán Šimek

PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D., vedoucí
vědecký pracovník ÚJČ AV ČR.

PhDr. Zdeněk Vejvoda, Ph.D.,
vědecký pracovník EÚ AV ČR.

Mgr. et Mgr. Tereza Hejdová,
doktorandka ÚJČ AV ČR.

PhDr. Blanka Nedvěďová, Ph.D.,
vědecká pracovnice ÚJČ AV ČR.

Mgr. Štěpán Šimek, Ph.D.,
vědecký pracovník ÚJČ AV ČR.

**Koedice s Ústavem pro českou
literaturu AV ČR a Etnologickým
ústavem AV ČR**

Jakub Rákosník,
Pavel Marek
(eds.)

Doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D., (1977) působí jako proděkan pro infrastrukturu na Filozofické fakultě UK, kde se v roce 2011 habilitoval v oboru hospodářských a sociálních dějin.

Prof. PhDr. PaedDr. Pavel Marek, Ph.D., (1949) je emeritním profesorem katedry historie na UP v Olomouci.

Milan Bárta

PhDr. Milan Bárta, Ph.D., (1976) působí jako vedoucí oddělení výzkumu období 1969–1989 v ÚSTR. Je autorem či spoluautorem řady studií a knih o československých dějinách druhé poloviny 20. století, nejnověji monografie *Josef Pavel: Život a doba* (2021).

Koedice s Ústavem pro studium totalitních režimů

Dějiny Komunistické strany Československa I (1921–1939)

KSČ již v meziválečném období patřila mezi nejsilnější politické strany v Československu. Po celou dobu existence první republiky představovala důležitou antisystémovou opozici. Vznikla v roce 1921 z plurality rozličných uskupení, v níž hrála ústřední roli levicová opozice uvnitř sociální demokracie. Ve druhé polovině dvacátých let byla postupně pod tlakem Moskvy transformována do strany bolševického typu. Obměnila se i generačně, když do jejího vedení nastoupili tzv. karlíňští kluci v čele s Klementem Gottwaldem. Teprve v roce 1935 s koncepcí tzv. lidové fronty nastoupila KSČ pozvolna cestu ke státotvorné politice obrany země proti fašismu. Díky ní se do roku 1945 přeměnila ve všenárodní stranu apelující na všechny složky společnosti a vykračující vstříc monopolu moci.

Dějiny Státní bezpečnosti 1945–1948 1. svazek

Monografie je prvním svazkem edice věnované Státní bezpečnosti (StB) v Československu. Představuje historii státobezpečnostních a zpravodajských složek v období třetí republiky, tedy od skončení druhé světové války do převzetí moci komunisty. Popisuje vznik těchto složek, jejich organizaci, úlohu v bezpečnostním systému i politickém dění. Cílem publikace není pouze chronologický popis organizačního uspořádání, některé útvary jsou vybrány zvlášť a je jim věnována mimořádná pozornost (rozvědka, počátky vojenské kontrarozvědky atd.), samostatné místo mají i další problematiky (tajní spolupracovníci, personální záležitosti, mezinárodní spolupráce apod.). Vzhledem ke specifické roli Slovenska ve sledovaném období je zvlášť vydělen vývoj ve východní části republiky.

Martin Rychlík

Dějiny skalpování Zakrvácené kštice, trofeje a významy

Knižní studie pojednává o historii skalpování s důrazem na indiánské kultury Severní Ameriky. O skytském skalpování v Eurasii psal již antický Hérodotos před 2 500 lety a jeho svědectví potvrzují osteologické doklady z Altaje (Pazyryk) či Sibiře (Ajmyrlyg). Stopy skalpování nese dětská lebka z dánského močálu (Dyrholmen), zprávy najdeme i ve středověkých kronikách. V Americe bylo odnětí vlasů významným činem z řady důvodů (trofeje, magie), a to jak v předkontaktním období, tak po příchodu Evropanů, kteří vyhlásili odměny za indiánské skalpy. Kniha osvětluje významy skalpování v původním prostředí, ale všímá si i dnešní etiky vystavování těchto „artefaktů“ či odrazů v kultuře. Od roku 1906, kdy Georg Friederici vydal disertaci na toto téma, jde o vůbec nejučenější práci.

PhDr. Mgr. Martin Rychlík,
Ph.D. et Ph.D., (1977)
vystudoval etnologii a dějiny
a teorii kultury na Filozofické
fakultě UK. V roce 2009 absolvoval
stáž na Tokijské univerzitě.
Od roku 2013 psal pro *Lidové
noviny*, vedl média UK a nyní
je zástupcem šéfredaktora
týdeníku *Euro*. Za knihu
Dějiny lidí (Academia 2022)
získal ocenění Magnesia Litera
a Cenu E. E. Kische.

Dezinformace a hate speech z hlediska filozofie, práva a bezpečnosti

Dezinformace a hate speech se staly běžným tématem našich diskusí. Povědomí o rizicích spojených s těmito fenomény však roste úměrně s nejistotou, zda jsme jim schopni porozumět, natož efektivně čelit. Oporou může být mezinárodní výzkum, který se pokouší odpovědět na následující otázky: Jak se dezinformace a nenávislné projevy typicky šíří? Jaký je běžný dopad jejich projevů na chování a psychiku jednotlivců i skupin? Jaký typ obrany se osvědčuje, a jaký nikoli? Kniha je průvodcem po aktuálních zkoumáních dezinformací a hate speech z hlediska filozofie a právní teorie. Zahnuje také nejnovější poznatky plynoucí z praxe zaměřené na boj s těmito fenomény. Četné textové i obrazové příklady nenávislných projevů a dezinformací jsou primárně spojeny s obdobím pandemie covidu-19 a války na Ukrajině.

Tomáš Koblížek,
Monika Hanych,
Jakub Kalenský

Mgr. Tomáš Koblížek, Ph.D., (1982) působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Zabývá se tématy jako hate speech, dezinformace a svoboda slova.

Mgr. Bc. Monika Hanych, Ph.D., LL.M., (1990) právnička působící na Masarykově univerzitě a v Kanceláři vládního zmocněnce pro zastupování ČR před Evropským soudem pro lidská práva.

Mgr. Jakub Kalenský (1982), analytik mezinárodního centra Hybrid COE v Helsinkách. Zaměřuje se na určování cílů informační války a dezinformační kampaně.

Fatální kniha Dvojí *Cyklus rozkoše a smrti* Miloše Martena

Umělecká tvorba Miloše Martena (1883–1917) bývá literární historii vykládána pouze jako doplněk jeho kritické a esejistické činnosti. Tato kniha od hierarchizující perspektivy odhlíží a zaměřuje se na autorův prozaický *Cyklus rozkoše a smrti* v jeho dvou verzích: prvotní (1907) a výsledné (1925), jejíž podobu ovlivnila autorova přímá válečná zkušenost. Stylizovaná literárnost, design knihy i tematizace diskurzů o degeneraci lidstva a nákaze uměním činí z první verze dekadentní *poisonous book*, jejíž četba je inscenována jako *fatální* iniciace do světa „mimo dobro a zlo“. Publikace na základě archivního výzkumu mapuje okolnosti Martenova přepisování díla a současně zprostředkovává osobitou zpověď intelektuála v soukolí dějin, který utvářel svou vlastní identitu mezi „Západem“ a „Východem“ a mezi jejich texty i jazyky.

Jana Kantoříková

Mgr. Jana Kantoříková, Ph.D., (1985) získala doktorát na Univerzitě Karlově a na Univerzitě Regensburg (dějiny české literatury a teorie literatury, slavistika). Zaměřuje se na středoevropský modernismus v literatuře a umění. Působí na Sorbonnské univerzitě.

Kateřina Piorecká,
Marie Brunová,
Lukáš Holeček,
Martin Lukáš a kol.

PhDr. Kateřina Piorecká, Ph.D.,
(1976) literární historička
a editorka v ÚČL AV ČR.

MMag. Dr. Marie Brunová (1975),
bohemistka a germanistka
v ÚČL AV ČR.

Mgr. Lukáš Holeček, Ph.D., (1985)
literární historik a editor
v ÚČL AV ČR.

Mgr. Martin Lukáš, Ph.D., (1985)
literární historik a kritik v ÚČL AV ČR.

**Koedice s Ústavem pro českou
literaturu AV ČR**

Jan Dvořák,
Adam Hradílek,
Anna Chlebina a kol.

Mgr. Jan Dvořák, Ph.D., (1982)
se specializuje na problematiku
politických represí proti českým
krajanům a československým
občanům v SSSR.

Mgr. Adam Hradílek (1976),
historik, zakladatel a vedoucí
projektu Českoslovláci v Gulagu.

Mgr. Anna Chlebina (1976),
ukrajinistka, se zabývá
tematikou osudů ukrajinské
a ruské meziválečné emigrace
v Československu.

**Koedice s Ústavem pro studium
totalitních režimů**

Gesto a skutečnost Umění v meziválečném Československu

2) Lidé na kře

Mezinárodní tým historiček a historiků literatury, výtvarného umění, divadla, filmu a hudby v kolektivní monografii sleduje, jakými způsoby umění v meziválečném Československu utvářelo veřejný diskurz. Ve čtyřiceti případových studiích autorky a autoři odhalují nové souvislosti a rozkrývají vztahy mezi uměním a politikou. První svazek se zaměřuje na ideu československé státnosti, problematiku národnostních identit a zkoumá napětí mezi politikou a každodenností v novém státě zobrazené v soudobém umění. Druhý svazek Lidé na kře se soustředí na umělecká gesta avantgardy reagující na proměnu světa po první světové válce, sociální situaci v novém státě a vize jejich řešení. Sleduje i umělecké reakce na důsledky celosvětové ekonomické krize a ohrožení evropské demokracie.

Gulag a Československo: (2) Velký teror Perzekuce československých občanů a krajanů v Sovětském svazu

Publikace na základě výzkumu ukrajinských a ruských archivů i dostupné literatury přibližuje tragické osudy československých občanů a příslušníků české menšiny usazené v Sovětském svazu, kteří se v období tzv. Velkého teroru v letech 1936–1938 stali obětmi politicky motivovaných represí stalinského režimu. Přináší svědectví o různých podobách sovětského státního teroru uplatňovaného i vůči našim krajanům, jejichž provinění spočívalo pouze v národnostním původu. Tresty vynesené sovětskými mimosoudními orgány byly i v těchto případech většinou absolutní: poprava zastřelením. Stovky „antisovětských a kontrarevolučních“ živil české národnosti či československé státní příslušnosti skončily i s vysokými tresty v táborech Gulagu, rozestých po celém SSSR.

Le forme dell'opera italiana del XVIII secolo nei diversi paesi della regione transalpina

Sborník obsahuje referáty z 8. konference o problematice italské opery v 18. století, kterou pod záštitou Italského kulturního institutu v Praze organizovaly v roce 2022 v Českém Krumlově Ústav dějin umění AV ČR, Centrum barokní kultury v Českém Krumlově a Mozartova obec v ČR. Publikaci svým rozsahem dominuje studie o tvorbě Domenica Fischiettiho v Itálii a v Praze. Obsahuje i pozoruhodný opis opery tohoto skladatele *La donna di governo* a fotodokumentaci operního představení. Pozornost je věnována rovněž tvůrčí dráze skladatele a impresária Antonia Bioniho, který působil i v Praze. Další příspěvky se zaměřují na profesi operního impresária v 18. století, funkci přírodních motivů v inscenacích drážďanské dvorní opery či ohlasy libretistů Apostola Zena a Carla Goldonihho v Čechách.

Milada Jonášová,
Tomislav Volek (eds.)

PhDr. et Mgr. Milada Jonášová, Ph.D., (1973) vystudovala hudební vědu na FF UK a teologii na KTF UK. Badatelsky se orientuje na život a dílo W. A. Mozarta, dobovou recepci jeho díla, filologii dobových opisů, italskou operu a duchovní hudbu 18. století.

Doc. PhDr. Tomislav Volek (1931) vystudoval hudební vědu a historii na FF UK. Je čestným členem salcburské Akademie für Mozart-Forschung.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918

Monografie se zabývá exaktním popisem vývojových trendů v českém právním řádu od roku 1918. Zpracování vychází z databází Ústavu státu a práva AV ČR vytvářených od roku 1985 a určených primárně pro vědecký výzkum. Jde o první komplexní analýzu českého právního řádu provedenou na takto rozsáhlých bázích. Je doplněna desítkami tabulek a grafů. Publikace je výsledkem třicetiletého studia založeného na exaktních datech. Popisované trendy vyvracejí některé mýty a kriticky upozorňují na negativní aspekty projevující se v našem právním řádu. Práce srovnává jednotlivé historické etapy jeho vývoje z hlediska právního jazyka (slovníky, fráze, právní struktury atd.) a jeho změn za posledních více než sto let.

František Cvrček

Doc. JUDr. František Cvrček, CSc., (1956) vystudoval Právnickou fakultu UJEP v Brně a působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se na teorii práva, právní informatiku, legislativu či analýzu právního řádu.

Koedice s Ústavem státu a práva AV ČR

Karel VI. Schwarzenberg
Jan M. Heller (ed.)

Karel VI. Schwarzenberg (1911–1986), spisovatel, heraldik. Kromě některých jednotlivých spisů vydaných ještě před jeho odchodem do emigrace (1948) a po roce 1989 je zatím nejrozsáhlejší edice Martina C. Putny *Karel VI. Schwarzenberg: Torzo díla* (2007).

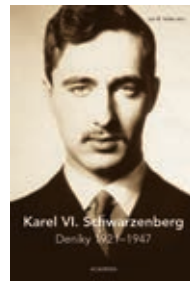
Mgr. et Mgr. Jan M. Heller, Ph.D., (1977) literární kritik, publicista a editor. V roce 2019 získal cenu Tvárnice pro kritika roku, udělovanou časopisem *Tvar*. Od roku 2017 působí jako ředitel Nakladatelství AMU.

Wolfram Siemann

Wolfram Siemann (1946), německý historik, emeritní profesor moderních dějin na Mnichovské univerzitě. Zabývá se zejména politickými dějinami střední Evropy v 19. století.

Deníky 1921–1947

Deníky knížete Karla VI. Schwarzenberga zahrnují období od roku 1921 do roku 1947, do doby bezprostředně předcházející jeho odchodu do exilu. První části deníků poskytují zejména vhled do výchovy a způsobů vžití šlechtického syna. Postupně v nich lze sledovat utváření Schwarzenbergovy osobnosti, jeho intelektuální výbavy a názorových pozic, kriticky zaměřených vůči masarykovské koncepci nenáboženské „humanity“ a československému. Deníky ze studentských let zachycují vedle líčení bujarého studentského života také Schwarzenbergovo sbližování s pravicovými a katolickými kruhy. Poslední deníkové sešity zachycují události druhé světové války, její dramatický konec a poválečná léta poznamenaná konfiskací schwarzenberského majetku a útočnou kampaní v tisku.

Metternich Stratég a vizionář

Monumentální biografie rakouského politika a diplomata a s ním celé epochy evropských dějin mezi Velkou francouzskou revolucí a revolucí roku 1848. Poprvé vyšla roku 2016, jejím předstupněm byla útlejší kniha *Metternich. Státník mezi restaurací a modernou* z roku 2010. Podtituly obou knih naznačují, jak autor osobnost jednoho z nejvýznamnějších hybatelů politických dějin porevoluční Evropy znázorňuje: na základě podrobného studia jeho rodinného archivu a osobní pozůstalosti zbavuje pohled na Metternicha zažitých stereotypů a ukazuje jej v mnohovrstevnatosti osobních i mezinárodně-politických souvislostí, s důrazem na různost rolí, které hrál, a na strategickou koncepčnost, nikoli pouhou oportunitnost jeho politického počínání.

Z němčiny přeložil Martin Bojda

Misionářské cesty a výzkumy v jižní Africe

Tato kniha jsou vlastně deníky, které si Livingstone psal během dlouhého pobytu v jižní Africe, opatřen tu a tam pozdější poznámkou či odkazem. Je to velmi syrový a bezprostřední text, v němž cestovatel, misionář a bojovník proti obchodu s otroky líčí nejen své cesty, ale i lidi, s nimiž se setkal, zvyky místních kmenů a jejich reakce na jeho misionářské úsilí. Věnuje se také rostlinám, zvykům různých zvířat, chorobám, na něž narazil, a dokonce i geologii míst, která navštívil. Jeho snahou je představit jižní Afriku možným kolonistům, kteří by ji „civilizovali“. Sám stojí v pozadí: jen čas od času se zmíní o záchvattech horečky, které ho vysilovaly, nebo o problémech s poštou. Přesto z textu vyvstává pozoruhodný, odvážný a sympatický muž, který svůj život zasvětil nesmírně náročné misi.

Z angličtiny přeložila Anna Pilátová
Doslov napsal Ladislav Nagy

David Livingstone

David Livingstone (1813–1873) byl lékař, cestovatel a misionář. Na svých cestách Afrikou šířil křesťanství, hledal nové obchodní příležitosti a neúnavně objevoval a popisoval neznámé části kontinentu.

Právo na veřejný prostor

Kolektivní monografie se zaměřuje na veřejný prostor ze dvou perspektiv, materiální a kulturně-spoolečenské. Analyzuje strukturu městských prostor (architektura, urbánní plánování, užívání veřejných prostranství) jako materiálního vyjádření současného uspořádání společnosti, stejně jako se věnuje vzniku nových veřejných prostranství v mediálním prostoru. Kniha zkoumá jejich genezi, vzájemný vztah, vnitřní dynamiku a zejména to, které faktory přispívají k vymezení a formování tohoto pojmu. Zabývá se významem veřejného prostoru pro zprostředkování vztahu mezi jednotlivcem a institucemi, které dominují současnému postpolitickému uspořádání společnosti. Zároveň mapuje proměnu veřejného prostoru především ve vztahu k jeho funkci substrátu fungujících demokratických procesů a prostředí pro jejich legitimizaci.

Petr Agha (ed.)

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., (1977) je ředitel Centre for Law and Public Affairs při Ústavu státu a práva AV ČR a odborný asistent na Katedře politologie a sociologie Právnické fakulty UK. Zabývá se otázkami střetu práva a politiky.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Jan Kober,
Stanislav Holubec (eds.)

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii.

Doc. PhDr. Stanislav Holubec, Ph.D. et Ph.D., (1978) působí v Historickém ústavu AV ČR a na JU v Českých Budějovicích. Předmětem jeho zájmu je historická paměť, dějiny meziválečného období a postkomunismus.

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

Počátky Československé republiky 1

První svazek (druhý vyšel v Academii v roce 2023 a třetí v roce 2024) rozsáhlé kolektivní monografie se opět zaměřuje na úzce vymezené časové období let 1918 až 1925, tedy na dobu klíčovou pro vnitřní ustavování a stabilizaci nového státu. Přibližuje otázky zajištění vitality a zdraví obyvatelstva po první světové válce včetně počátků péče o válečné invalidy, věnuje se problematice práce, zkracování pracovní doby, nezaměstnanosti, stávek a vývoje pracovního práva. Další část knihy ukazuje úlohu a moc občanů ve společenském rozhodování, sdružování do spolků, jichž byl v té době velký počet, do odborů a politických stran. S tím souvisí i svoboda projevu a snahy o reformu tiskového práva. Poslední část publikace se soustřeďuje na obchod a hospodářství v počátcích republiky.

Jan Kober (ed.)

↑

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

Republika uchovávací a tvořivá

Kolektivní monografie se věnuje důležité problematice archivní rozluky s Rakouskou republikou i otázkám spojeným s hledáním podoby ochrany kulturních památek a ochrany i organizace archivnictví v novém státě. Pro obě tyto oblasti přinesl vznik Československé republiky řadu závažných výzev. Svazek dále přibližuje některé otázky týkající se kultury a literatury v novém státě. Zajímavá témata doplňují málo známé dobové fotografie.

Popeleční středa '45 Nálet na Prahu 14. 2. 1945 v příbězích a fotografiích

Americký nálet v den Popeleční středy 14. února 1945, ke kterému došlo v důsledku navigačního omylu (bombardéry z 8. letecké armády měly jako cíl seřadovací nádraží v Drážďanech), představoval pro obyvatele Prahy první skutečnou konfrontaci s následky letecké války. Bilance neplánované akce, která trvala asi tři minuty, byla velmi tragická, protože až na výjimky došlo k zásahu pouze obytných a veřejných budov, navíc lidé nedodržovali pokyny protiletecké ochrany. V první části autor shrnuje výsledky aktuálního výzkumu na toto téma a mimo jiné poukazuje na některé zažité narativy, které se týkají této události. Druhá část obsahuje příběhy či vzpomínky lidí, které se vážou ke konkrétním postiženým místům. K tomu je připojen bohatý fotografický doprovod a v neposlední řadě jmenný seznam známých obětí.

Filip Vojtášek

PhDr. Filip Vojtášek (1972), absolvent Filozofické fakulty UK, se více než dvacet pět let věnuje badatelské činnosti na téma letecká válka. Je spoluautorem knih *Praha v plamenech* (2008) a *Bomby na Květnou neděli* (2012) a autorem publikace *Pod palbou hloubkařů* (Academia 2019).

Proměny anarchismu 1793–1939

Od Proudhonova prohlášení „Vlastnictví je krádež!“ až po vojenskou porážku a masakr španělského anarchismu vznikaly klíčové texty mezinárodního anarchismu, zahrnuté do prvního takto obsáhlého výboru v češtině. Kniha představuje anarchistické myšlení a jeho předchůdce ve vývojové perspektivě, v návaznosti na to, jak reflektovalo Velkou francouzskou revoluci, revoluce 1848, rozpad Mezinárodního dělnického sdružení, Pařížskou komunu, vlny anarchistických atentátů, růst autonomních syndikalistických odborů, první světovou válku, ruskou revoluci, nástup fašismu a španělskou občanskou válku. Výsledkem je plastické představení jednotlivých proudů v anarchismu (individualismus, mutualismus, anarchistický socialismus, anarchistický komunismus, anarcho-syndikalismus) nikoli ve schematické podobě, ale ve vztahu k historickým momentům, jež je utvářely, a k myšlením autorů, kteří je formulovali.

Dagmar Magincová,
Čestmír Pelikán,
Michael Polák,
Ondřej Slačálek (eds.)

Mgr. Dagmar Magincová, Ph.D., (1966) vystudovala bohemistiku a kulturologii na Filozofické fakultě UK.

Mgr. Čestmír Pelikán (1968) vystudoval historii v Hradci Králové a v Pardubicích.

Mgr. Michael Polák (1990) je doktorand v Ústavu hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty UK.

PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D., (1982) je odborným asistentem v Ústavu politologie Filozofické fakulty UK.

Tomáš Havelka,
Dalibor Jiří Vik (eds.)

Mgr. Tomáš Havelka, Ph.D., pracuje ve Filozofickém ústavu AV ČR jako editor a redaktor českých spisů J. A. Komenského. Zabývá se studiem užití Bible a stylem a interpretací českých Komenského spisů.

ThDr. Dalibor Jiří Vik, Ph.D., působí na Husitské teologické fakultě UK. Zaměřuje se na personalisticky orientovanou teologii, filozofii a etiku 20. století a recepci Komenského útěšných spisů.

Poutník se z vysoka na svět dívá

Kolektivní monografie připomíná 400. výročí vzniku *Labyrintu světa a Lusthauzu srdce* (1623), jednoho z nejdůležitějších děl české a světové literatury. Čtrnáct autorů se věnuje dobovým kontextům (dedikace díla, jeho starokřesťanské kořeny, souvislosti s teologií srdce, s dobovou letákovou produkcí, jeho recepcí do osvícenství), literárně interpretační analýze (užitá vypravěčská strategie, jazyková praxe řeči díla), dále interpretaci etické a filozofické (etika pohledu Poutníka, motiv světa) a reflexi *Labyrintu* v moderní době (výklad Jana Patočky, nové překlady do polštiny, dramaturgie v Divadle Husa na provázku, románové zpracování Jeana Bédarda a reflexe ve vězeňské poezii Václava Renče).

Marcel Černý (ed.)

Doc. PhDr. Marcel Černý, Ph.D., (1974) působí ve Slovanském ústavu AV ČR a přednáší bulharistiku na Filozofické fakultě UK. Zabývá se literárněvědnou balkanistikou, problematikou českého menšinového života ve Vídni, českým obrazem Athosu v moderní době a dějinami slavistiky.

**Koedice se Slovanským ústavem
AV ČR**

Pozdravy ze Svaté Hory Athonské Korespondence Slavibora Breüera s historikem Josefem Kalouskem a Breüerův deník

Monografie umožňuje nahlédnout do svérázných subjektivních výpovědí dvou silných osobností, jež v dospělosti pojilo příbuzenské pouto: kutnohorského rodáka Slavibora Breüera, který později vstoupil do jednoho z pravoslavných klášterů na posvátném Athosu a proslul pod jménem Sáva Chilandarec (1837–1912), a historika Josefa Kalouska (1838–1915), Breüerova švagra. Na základě poměrně dobře zachované a poprvé takto ucelené uveřejněné vzájemné korespondence – s dodatkem edice Breüerových deníků – si lze udělat názornou představu o uvažování obou intelektuálů i o úlohách, jež vzájemně sehráli ve svých občanských životech (jejich biografiím i různým aspektům jejich kontaktů se věnuje úvodní studie editora).

První Evropané Archeologie počátků evropské identity

Kniha přináší nové pohledy současné archeologie na lidské dějiny v době zásadních změn ve vztahu člověka k přírodě i vlastní kultuře. V průběhu pouhých několika tisíciletí člověk svou domestikací opustil život v přírodě a zvolil cestu vlastní kultury a civilizace. Pro současnou společnost je důležitý pohled zpět do doby startu trajektorie, která nás vynesla až za hranice zemské gravitace, do lidského věku antropocénu, přelidnění planety a hrozby sebezničení. Věk prvních zemědělských civilizací je obdobím, kdy se rodily principy a normy našeho společenského chování, naše víra i zdravotní a civilizační neduhy lidské populace. Budeme pátrat po hlavních rysech kulturní identity našeho evropanství, která se utvářela po více než 300 generací a jejíž současný vývoj je dynamickou syntézou dávných tradic a současné globalizace.

Jan Turek

Mgr. Jan Turek, Ph.D., (1970) český archeolog působící v Centru pro teoretická studia, se specializuje na období neolitu a eneolitu v Evropě, zvláště na rekonstrukci společenské a genderové struktury, symbolických systémů a projevů monumentalit pravěkých komunit.

Reflexe klimatické změny v českých společenských vědách

Publikace otvírá otázku role společenských věd při zkoumání příčin, projevů a řešení změny klimatu, na níž se významně podílejí sociální, politické i ekonomické faktory – a konečků i lidské chování. Klimatická změna zasahuje všechny aspekty lidské činnosti a bytí. Společenské vědy tak pro její zkoumání a řešení hrají klíčovou roli, byť byla tato oblast po dlouhou dobu téměř výhradně doménou věd přírodních. Přední čeští vědci z několika společenskovedních disciplín, mj. sociologie, ekonomie, politologie, pedagogiky či práva, v rámci knihy ukazují společenský rozměr klimatické změny a vysvětlují stěžejní obsahové poznatky daného společenskovedního oboru. Rovněž zkoumají vliv klimatické změny na příslušný vědní obor a poukazují na potřebu interdisciplinarity.

Monika Feigerlová (ed.)

JUDr. Monika Feigerlová, Ph.D., LL.M., působí v Centru pro klimatické právo a udržitelnost Ústavu státu a práva AV ČR.

Mezi členy autorského kolektivu patří mimo jiné doc. Mgr. Tereza Stöckelová, Ph.D., JUDr. Hana Müllerová, Ph.D., a Mgr. Jan Urban, Ph.D.

David Blažek (ed.)

PhDr. David Blažek, Ph.D., (1975) vystudoval slovenistiku a germanistiku na FF UK. Působí v Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu AV ČR, kde se specializuje na slovinskou jazykovědu. Souběžně pracuje jako překladatel a tlumočnick slovinského a německého jazyka.

Koedice se Slovanským ústavem AV ČR

Slovinsko-český slovník

Slovník vznikl v Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu AV ČR a čítá více než 25 tisíc hesel. Hlavním motivem pro jeho vznik byla dlouhodobá absence slovinsko-české lexikografické příručky většího rozsahu v českém prostředí. Při tvorbě hesláře se vycházelo zejména z výkladového slovníku spisovné slovinštiny a z korpusových zdrojů. Hesla byla vybírána z hlediska frekvence jejich používání ve výchozím jazyce tak, aby ve slovníku bylo kromě obecné slovní zásoby reprezentativně zastoupeno i lexikum užívané v současné slovinské publicistice, uměleckých a odborných textech. Vedle spisovné slovní zásoby jsou zde uvedeny i výrazy hovorové. Jednotlivá hesla jsou ilustrována četnými příklady použití a frazeologickými spojeními.

Jan Bažant,
Renate Leggatt-Hofer

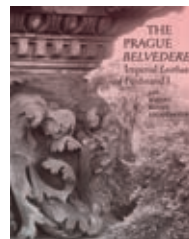
Prof. PhDr. Jan Bažant, CSc., (1950) vystudoval dějiny umění a archeologii na UK v Praze. Působí ve Filosofickém ústavu AV ČR a vyučuje na UK.

Dr. Renate Leggatt-Hofer (1956) vystudovala dějiny umění a archeologii na Vídeňské univerzitě. Do roku 2016 působila ve Spolkovém památkovém úřadu Rakouska.

Kniha vychází v angličtině

The Prague *Belvedere* Imperial *Lusthaus* of Ferdinand I

Ferdinand I. (1503–1564), český král a římský císař, zbudoval v areálu Pražského hradu monumentální zahradu s letohrádkem, tehdy nazývaným Lusthaus. Byla to jedna z prvních renesančních staveb ve střední Evropě. Stavba měla být dominantou Prahy a měla symbolizovat její nový politický i ideový status. Stejný význam jako antikizující architektura stavby měla i výjimečně rozsáhlá sochařská výzdoba inspirovaná antickou mytologií a historií. Světově unikátní památce je věnována anglicky psaná monografie, kterou připravil Filosofický ústav Akademie věd České republiky společně s Kanceláří prezidenta republiky.

Trh a kapitál v české kultuře 19. století

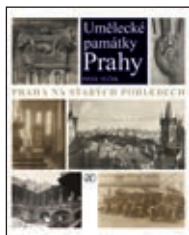
Sborník ze 44. plzeňského mezioborového symposia se zaměřuje na proměnu středoevropské ekonomiky z rurální v průmyslovou v průběhu tzv. dlouhého 19. století. Tento proces byl spojen mj. s koncentrací kapitálu, který umožňoval podnikatelům přinášet inovace a ostatním vrstvám společnosti podílet se na jejich hospodářských výsledcích. V důsledku vývoje ekonomiky Českých zemí v 19. století trh už pro většinu populace nepředstavoval jen více méně předvídatelné místo nákupu a prodeje komodit, ale stal se navíc abstraktní veličinou související v mnoha ohledech například s morálkou a politikou. Nutnost vstupovat se svou produkcí na trh a přizpůsobovat se jeho zákonitostem poznamenala také různé oblasti literární, výtvarné a hudební produkce.

Kateřina Piorecká,
Martin Hrdina (eds.)

PhDr. Kateřina Piorecká, Ph.D., (1976) literární historička a editorka, působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Mgr. Martin Hrdina, Ph.D., (1980) literární historik a editor, pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Umělecké památky Prahy Praha na starých pohledech

Publikace navazuje na sedmidílné *Umělecké památky Prahy*, které vycházely v Nakladatelství Academia v letech 1996–2017. Jde především o obrazovou publikaci, která se opírá pouze o rozsáhlou sbírku fotografií ve vlastnictví Ústavu dějin umění AV ČR. Krátký text k jednotlivým fotografiím (včetně fotografií kreseb či grafiky) odkazuje na stránky v jednotlivých dílech *Uměleckých památek Prahy* a hlavně upozorňuje na rozdíly proti dnešnímu stavu. Ne vždy lze jednotlivé snímky datovat přesněji, většinou jen rámcově podle provedených změn. Fotografie mají neobyčejnou schopnost zachytit dobovou atmosféru a přiblížit tak podobu Prahy v minulých desetiletích. K tomu pomáhají také, kromě snímků jednotlivých domů, kašen, soch či jiných zajímavých detailů, fotografie, jež zachytily pražský život, významné události, pražské osobnosti či jen „pražské typy“.

Pavel Vlček

Prof. PhDr. Pavel Vlček (1948) vystudoval dějiny umění a dějepis na FF UK, působil v celé řadě památkových a muzejních organizací, po roce 1992 přednášel na FA ČVUT (profesura 2010) a zároveň pracoval v Ústavu dějin umění AV ČR. Je autorem či spoluautorem celé řady knižních publikací (včetně *Uměleckých památek Prahy*) a časopiseckých studií.

Hanna Sytar,
Olha Doloh (eds.)

Doc. Hanna Sytar, DrSc., je od roku 2022 vědeckou pracovnicí Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu AV ČR. Zaměřuje se na syntax a sémantiku slovanských jazyků, na konstrukční gramatiku a aplikovanou a korpusovou lingvistiku.

Doc. Olha Doloh, Ph.D., vědecká pracovnice Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu AV ČR. Věnuje se jazykovým interferencím a kultuře řeči.

**Koedice se Slovanským ústavem
AV ČR**

Marek Preiss,
Nikola Doubková,
Radek Heissler (eds.)

Doc. PhDr. Marek Preiss, Ph.D., působí v NUDZ, Rafael Institutu a na University of New York in Prague. Věnuje se transgeneračnímu přenosu zejména traumatu.

PhDr. Nikola Doubková je psycholožka a výzkumnice v NUDZ. Věnuje se transdiagnostickým a dimenzionálním aspektům psychopatologie, osamělosti a přenosu traumatu.

Mgr. Radek Heissler působí v NUDZ. Zabývá se výzkumem osobností, traumatu, osamělosti, stárnutí, kognice a využití AI v psychologii.

Українська наука живе! Ukrajinská věda žije!

Kolektivní monografie obsahuje výsledky původního výzkumu ukrajinských vědců, kteří jsou od počátku rusko-ukrajinské války zapojeni do spolupráce na různých projektech Akademie věd České republiky v rámci podpory Researchers at Risk Fellowship. První část obsahuje stati z oblasti uměleckého překladu a filmového umění, druhou tvoří jazykovědná studie jedné z editorek, která se zabývá jazykovou situací na Ukrajině v kontextu současného dění, a tématem studií ve třetí části je ukrajinská emigrace.

Ve vyhnanství Transgenerační vnímání akce Asanace

Po vzniku Charty 77 hledal komunistický režim způsoby, jak potlačit domácí opozici. Akce Asanace umožnila režimu v osmdesátých letech vystěhování nepohodlných signatářů Charty. Tato publikace je zaměřena na výpovědi generace, která prožila akci Asanace osobně, a dále druhé a třetí generace jejich potomků. Zachycuje vyprávění účastníků a analyzuje je v mezigeneračním srovnání. Popis výpovědí tří generací doplňují čtyři další texty – osobní zkušenosti s akcí Asanace Ivanky Lefeuvre z první generace, úvaha Věry Roubalové o zkušenostech těch, kteří v Československu zůstali, pohled účastníka druhé generace, Vavřince Hutky, a zamyšlení o domovu z hlediska zkušenosti migrantů. Kniha ukazuje psychologické důsledky vyhnaní, vykořenění a přerušování kontinuity.

Mimo edice – přírodní vědy

Celému spektru témat se věnují publikace z oblasti přírodních věd vycházející mimo tradiční edice Nakladatelství Academia. Většina knih je vybavena bohatým obrazovým materiálem a vyniká hloubkou a kvalitou zpracování tématu.

Arktida

První původní česká monografie o Arktidě navazuje na knihu *Antarktida* (Academia 2013). Je rozdělená do tří hlavních celků: přírodní vědy, sociální vědy, Česko a Arktida. Na geologický vývoj Arktidy navazuje geografie moří, oceánů a pevniny a vývoj podnebí až po současnou klimatickou změnu. Biologická část se zabývá živými organismy na pevnině a v mořích. Druhá kapitola je zaměřená na osídlování Arktidy, jednotlivé kultury a jazyky, polární výpravy, geopolitické uspořádání a mezinárodní právo. Třetí část seznamuje čtenáře s českými stopami v Arktidě – s činností českých misionářů a polárních průkopníků a s příběhem nuceně nasazených Čechů v norské Arktidě za druhé světové války. Velký prostor je věnován českému polárnímu výzkumu. Je zmíněno propojování vědy a kultury v rámci Arktického festivalu a v závěru je ponechán prostor úvahám o budoucnosti Česka v Arktidě.

Zdeněk Lyčka,
Josef Elster (eds.)

PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka (1958) vystudoval systémové inženýrství na Vysoké škole báňské v Ostravě a moderní filologii se specializací dánština-angličtina na FF UK.

Prof. Ing. Josef Elster, CSc., (1958) vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Českých Budějovicích a působí jako polární mikrobiolog a ekolog.

Hynek Skořepa,
Luděk Kráčmar

RNDr. Hynek Skořepa je geograf, nadšený poutník krajinou a amatérský zájemce o historii českomoravského pomezí.

RNDr. Luděk Kráčmar je mineralog s dlouholetými zkušenostmi s mineralogických lokalit u nás i v zahraničí. Žije v Brně, proto je mu Vysočina se svým bohatstvím nerostů obzvlášť blízká.

Hornosvratecká vrchovina Krajem básníků a malířů

Hornosvratecká vrchovina je pozoruhodnou krajinou na pomezí Čech a Moravy. Kromě turisticky známých Žďárských vrchů v ní najdeme mnoho zajímavých lokalit, které zůstávají spíše opomíjeny. Vyznačuje se dosud harmonickou krajinou, tvořenou kombinací polí, lesů, luk, skal a lidové architektury. Krajinou, která inspirovala celou plejádu vynikajících umělců – mistrů pera, malířů, hudebních skladatelů. Právě ona je jádrem území, jež si spojujeme se slovem Vysočina. Stala se doslova synonymem pro útulnou venkovskou krajinu Čech a Moravy. Hornosvratecká vrchovina zahrnuje druhou nejvyšše položenou oblast Českomoravské vrchoviny a také velmi členitou krajinu v okolí řeky Svratky. Díky dvanácti navrženým vycházkám méně známými místy tohoto kraje nabízí kniha možnost poodkrýt zdejší tajemství a spatřit mnoho krás.

Jan Roleček a kol.

Doc. Mgr. Jan Roleček, Ph.D., (1976) působí v Botanickém ústavu AV ČR a na Masarykově univerzitě. Předmětem jeho zájmu je ekologie a historie vegetace, zejména lesostepních luk a dubových lesů ve střední a východní Evropě.

Karpatské lesostepní louky

Kniha shrnuje výsledky dosavadního bádání v oboru ekologie vegetace na extrémně druhově bohatých loukách Bílých Karpat a jejich analogií ve světě. Od pionýrských studií, přes moderní výzkumy až po nejnovější, dosud nepublikované výsledky autorů. Nejde však o encyklopedický přehled dostupných botanických údajů. Hlavním motivem práce je hledání odpovědi na provokující otázku po výjimečnosti Bílých Karpat. Tak jsou čtenáři uvedeni do širokých souvislostí pestrosti a vývoje přírody střední a východní Evropy i utváření vědeckých názorů na vztah lesa a bezlesí v této části světa. Vše rámuje koncept perikarpatské lesostepi – svěbytného ekosystému, který se vyznačuje unikátní kombinací přírodních podmínek a tisícileté historie, v níž se prolínají osudy rostlin, zvířat i lidí.

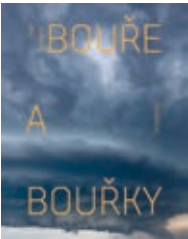

Petr Zacharov

Bouře a bouřky

Letní bouřku už zažil asi úplně každý. Proč jsou však některé z nich obyčejné, a některé nám přinášejí nebezpečné, mnohdy i devastující počasí? Pojďte se vydat na pouť od malého obláčku po silné bouře s kroupami a tornády. Kniha představuje atmosférickou kuchařku, podle níž naše příroda vaří bouře a bouřky. Nahlédneme jí pod pokličku a seznámíme se nejen s receptem na vaření pořádné bouře, ale i kuchařskými postupy a specialitami, které může šéfkuchař počasí nabídnout. A chtěli byste vědět, zda vám odpoledne budou na hlavu padat kroupy? V knize se dozvíte, jak se dají bouře a s nimi spojené nebezpečné jevy předpovídat.

RNDr. Petr Zacharov, Ph.D., (1980) je vědeckým pracovníkem Ústavu fyziky atmosféry AV ČR, který se mimo výzkumu předpovědi srážek a silniční meteorologie věnuje přednášení o silných bouřích, kroupách a tornádech na školách a pro veřejnost.

Koedice s Ústavem fyziky atmosféry AV ČR

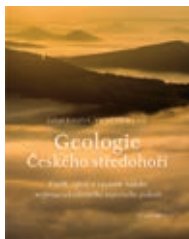

Lukáš Krmíček,
Václav Cílek
a kol.

Geologie Českého středohoří Vznik, vývoj a význam našeho nejpozoruhodnějšího sopečného pohoří

České středohoří představuje sopečnou krajinu, která na našem území nemá obdoby. Přesto o ní dosud nevznikla souhrnná monografie. Tato kniha popisuje geologický podklad Českého středohoří, samotné sopečné horniny, ale zabývá se i sedimenty a jejich významnými paleontologickými lokalitami. Zahrnuje zhruba 70 milionů let jeho geologického vývoje. Publikace se věnuje vývoji sopečné činnosti na oherském riftu a jeho zasazení do evropského prostoru, kde ve stejné době vznikaly další velké vulkanické struktury, například v oblasti rýnského prolomu. Další kapitoly se zaměřují na mineralogická naleziště, staré i současné těžby surovin, podzemní objekty a vývoj reliéfu. Kniha obsahuje katalog geologicky významných míst. Je určena poučeným návštěvníkům a poutníkům do této magické krajiny.

Prof. RNDr. Lukáš Krmíček, Ph.D., (1981) se zaměřuje na komplexní výzkum vyvřelých hornin. Je editorem dvou odborných knih vydaných Geologickou společností v Londýně a autorem popularizační knihy *Svět sopek zblízka* (2024).

RNDr. Václav Cílek, CSc., (1955) se zabývá vývojem české krajiny zejména v mladší geologické minulosti. Je autorem či editorem knih o Českém krasu, Podblanicku či Středním Povltaví.

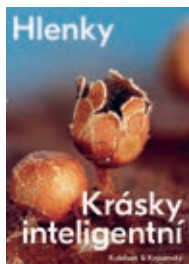

Jiří Kubásek,
Pavel Krásenský

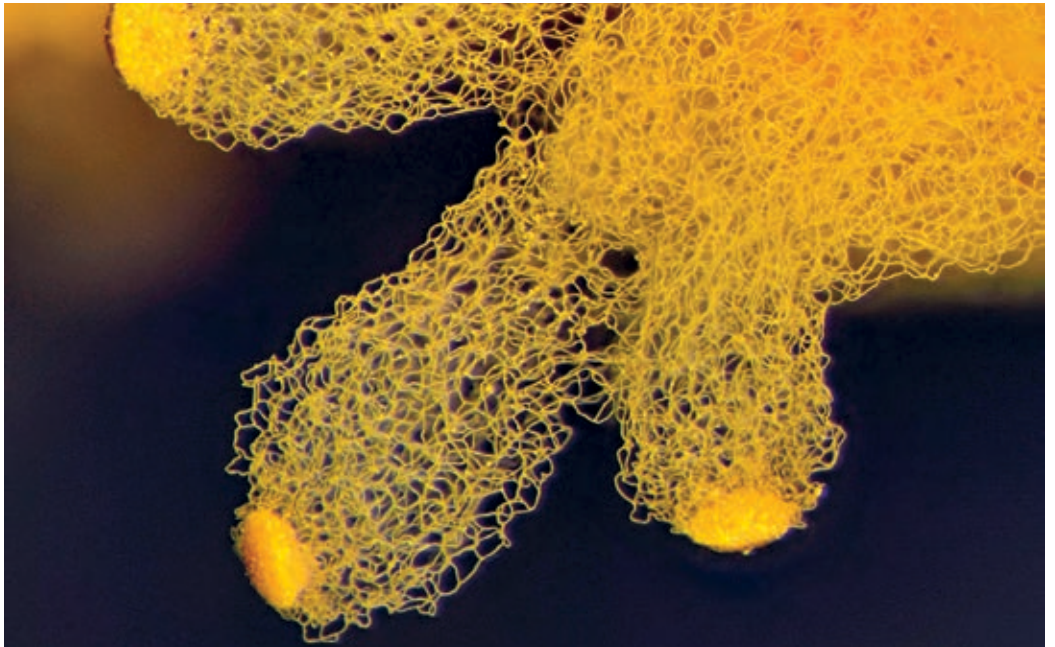
Hlenky Krásky inteligentní

Nepatří ani k rostlinám, ani k živočichům, ba dokonce ani houby to nejsou. Už tím mnohé fascinují. Hlenky jsou zajímavé pro vědce různých oborů, ale jsou také výzvou pro domácí chovatele a makrofotografy. Přestože jsou hlenky čím dál populárnější, až doposud o nich v češtině nevyšlo souborné dílo. Kniha netradičně psaná v první osobě – „my hlenky“ – se snaží tuto mezeru zaplnit. Hlenky se tak samy představují ve své rozmanitosti a kráse. Těžištěm publikace jsou barevné makrofotografie. V krátkých textech vás hlenky provedou svým životem, inteligencí, vztahem k člověku a významem v přírodě. V neposlední řadě popisují a ukazují znaky, podle kterých může i začínající zájemce určovat běžné druhy. Pro pokročilejší pozorovatele jsou u řady druhů uvedeny také mikroznačky doplněné mikroskopickými snímky.

RNDr. Jiří Kubásek, Ph.D., (1979) je experimentální biolog působící na Přírodovědecké fakultě JU v Českých Budějovicích a milovník hlenek. Spolu s kolegy Pavlem Krásenským, Daliborem Matýskem a grafikem Vojtěchem Lieblem inicioval knihu, která u nás doposud chyběla.

Jiří A. Svoboda
a kol.

Paleolit českých zemí **Proměny přírody, lidí a kultur**

Ve strategickém prostoru uprostřed Evropy se během několika statisíciletí a na pozadí proměnlivého klimatu střetávaly migrace lidských populací, probíhaly závěrečné etapy biologické evoluce, střídaly se technologické inovace a umělecké styly. Tyto události nemusely být méně dramatické než ty, o nichž se dočítáme v pozdějších kronikách a dokumentech. Kniha ojedinělým způsobem propojuje výsledky přírodovědných disciplín a české archeologie paleolitu. Tým spoluautorů vedený Jiřím A. Svobodou předkládá nové výsledky průzkumů, které na toto téma u nás proběhly. K oblasti Moravy a Slezska nově připojuje také Čechy. Českým čtenářům se vůbec poprvé dostává do rukou práce takového formátu a zaměření. Text glosuje, případně aktualizuje starší, a proto již zaběhaná klišé z pohledu současné vědy a soudobých znalostí.

Prof. PhDr. Jiří A. Svoboda, DrSc., (1953) je emeritní pracovník Akademie věd ČR, odborník na paleoantropologii a geologii kvartéru. Řídil terénní výzkumy např. v Dolních Věstonicích či Pavlově, v jeskyních Moravského krasu nebo v pískovcových oblastech severních Čech a zúčastnil se řady expedic do mimoevropských oblastí.

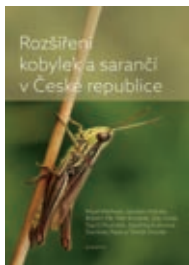
Květena České republiky Abecední rejstřík vědeckých a českých jmen pro svazky 1–9

Publikace obsahuje celkový rejstřík ke všem devíti svazkům *Květeny České republiky*. Skládá se ze dvou částí, rejstříku vědeckých jmen a rejstříku jmen českých. Rejstřík vědeckých jmen je strukturovaný a zahrnuje platná jména čeledí, rodů, druhů a kříženců uvedených v jednotlivých svazcích, jejich synonyma a odkazy na tabule a mapy jednotlivých taxonů. Rejstřík českých jmen obsahuje pouze odkaz na stranu hlavního zpracování daného taxonu. Celkový rejstřík tak slouží nejen k rychlému vyhledávání informací o taxonech zpracovaných v *Květeně České republiky*, ale zároveň i jako přehledný soupis taxonů naší květeny.

Jitka Štěpánková,
Anna Kladivová

RNDr. Jitka Štěpánková, CSc., (1952) je editorkou čtyř svazků (z toho hlavní editorkou posledních tří dílů) *Květeny České republiky*.

Mgr. Anna Kladivová (1984) pracuje v Taxonomickém oddělení Botanického ústavu AV ČR a ve Výzkumném ústavu vodohospodářském T. G. Masaryka, podílela se na přípravě 9. svazku *Květeny České republiky*.

Rozšíření kobylek a sarančí v České republice

Kobylky, cvrčci, saranče a jejich příbuzní (rovnokřídlí) jsou zvláště v letním období nepřehlédnutelnou a nepřešlechnutelnou skupinou hmyzu naší přírody. Díky své velikosti, často nápadnému pestrému zbarvení, schopnosti stridulace a dramaticky rychlým změnám v rozšíření některých druhů jsou atraktivní jak pro odbornou a ochrannářskou, tak i pro nejširší veřejnost. Předkládaný atlas založený na mnohaletém systematickém mapování všech druhů rovnokřídlých na území celé ČR a na zpracování všech dostupných recentních i historických údajů přináší ucelené shrnutí aktuálního výskytu a změn rozšíření našich druhů této skupiny hmyzu, kterých je bezmála sto. Česká republika se tím zařadí k dalším evropským zemím se zpracovaným atlasem rozšíření rovnokřídlých.

Pavel Marhoul,
Jaroslav Holuša,
Robert Vlk,
Petr Kočárek,
Oto Kaláb,
David Musiolek,
Kateřina Kuřavová,
Stanislav Rada
a Tomáš Dvořák

Autorský kolektiv tvoří profesionální biologové, kteří působí v akademické sféře, státní správě i v nevládním a soukromém sektoru. Během posledních dvaceti let publikovali stěžejní novodobá díla – *Klíč orthopteroidního hmyzu České a Slovenské republiky*, *Atlas rovnokřídlých ČR* a řadu dílčích faunistických studií.

1938–1953

Doba mezi roky 1938 a 1953 byla pro český národ pohnutá. Autoři přibližují události odehrávající se v tomto období a snaží se zdůraznit, že většina těchto dějů nebyla ohraničena druhou republikou, Protektorátem Čechy a Morava, třetí republikou a nástupem komunistické totality, ale probíhala kontinuálně.

Pavel Žáček

PhDr. Pavel Žáček (1969) je novinář, historik, státní úředník a politik, zakladatel a první ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek.

„Heydrich byl střelen neznámým útočníkem“ SOE a příprava paraskupiny Anthropoid na pozadí operační vlny 1941–1942 Edice dokumentů

Edice dokumentů vychází z archivního výzkumu příslušných fondů britského Národního archivu v Londýně, amerického Národního archivu ve Washingtonu, D.C., Archivu Ústavu T. G. Masaryka i VÚA–VHA v Praze a zahrnuje klíčové dokumenty o přípravách a výcviku první vlny operačních skupin. Spolupráce britské diverzní organizace Special Operations Executive s II. odborem exilového Ministerstva národní obrany v Londýně na přípravách první operační vlny paravysádek do okupovaného Československa v letech 1941–1942 přinesla novou kvalitu koordinace činnosti mezi ústředními zpravodajskými orgány obou spojeneckých zemí. Byla završena úspěšnou realizací operace Anthropoid – likvidací zastupujícího říšského protektora v Čechách a na Moravě Reinharda Heydricha.

Tragédie Gottwaldova lékaře Vladimír Haškovec a československý případ „bílých plášťů“

Kniha se zaměřuje na jeden z aspektů procesu s bývalým generálním tajemníkem ÚV KSČ Rudolfem Slánským v listopadu 1952. Mělo jít o údajnou snahu usmrtit prezidenta republiky Klementa Gottwalda. Důležitou roli měl při tom podle tvůrců politických procesů hrát profesor Vladimír Haškovec (1903–1970), významný propagátor díla I. P. Pavlova, neurolog, psychiatr a v letech 1946–1952 Gottwaldův osobní lékař. Ten byl donucen přiznat naprosto absurdní věci. Ve vězení strávil tři roky – počínaje květnem 1952 a konče dubnem 1955. Vězněn byl v Praze a na Jáchymovsku. Právě jeho případ se výrazně shodoval s koncepcí tzv. spiknutí bílých plášťů v SSSR. Haškovec nebyl jedinou osobností z okruhu prezidenta Gottwalda, která byla v padesátých letech perzekvována.

Jan Kalous

PhDr. Jan Kalous, Ph.D., (1972) historik Ústavu paměti národa a Ústavu pro studium totalitních režimů. Zajímá se o dějiny Československa v letech 1945–1989 se zaměřením na bezpečnostní aparát. Publikoval řadu studií, například o číhoštském případu, vytváření bezpečnostního aparátu po druhé světové válce nebo o politických procesech.

Kdy vypukne válka? 1938. Studie o krizi

Kniha nabízí detailní popis vybraných událostí roku 1938 od ledna do října, které předcházely mnichovskému diktátu. Rozhodnutí, jež tehdy byla přijata, měla dalekosáhlé důsledky. Autor se zabývá zákulisními intrikami, podrobně rekonstruuje diplomatickou síť vazeb, charakterizuje hlavní aktéry, kteří měli větší či menší podíl na průběhu těchto událostí a přijatých rozhodnutích. Knihu lze číst jako politický thriller, přestože vůbec neztrácí svůj vědecký charakter. Autor vychází z bohatých archivních pramenů, memoárů a knih, u čtenářů vyvolává dojem, že jsou přímými svědky popisovaných situací. Kniha se v květnu 2020 dostala do užší nominace na cenu Nike, prestižní polské literární ocenění.

Piotr M. Majewski

Z polštiny přeložila Markéta Páralová Tardy

Již vyšlo

21. století

Jak bude vypadat budoucnost za několik let? Bude svět stejný jako dnes, nebo úplně jiný? Dojde ke konci dějin či ke střetu civilizací nebo prostě dojde pitná voda? K hlavním tématům edice patří politologie, sociologie, ekologie, globalizace, ale bohužel také náboženský, politický a státní terorismus.

Daniel P. Bagge

Daniel P. Bagge pracoval v letech 2021–2023 pro Vojské zpravodajství Ministerstva obrany ČR v pozici technologického stratéga. V letech 2018–2021 působil jako kyberataš ČR pro USA a Kanadu. Byl také ředitelem kyberbezpečnostních politik v Národním úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.

Demaskování maskirovky Ruské vlivové kyberoperace

Kniha se zabývá aktuálním tématem informační války v digitálním světě. Autor zkoumá, jakým způsobem Rusko začlenilo digitální potenciál do doktríny informačních operací, přičemž upozorňuje, že pojalo kybernetickou moc nikoli pouze z hlediska informačně-technologického, ale také informačně-psychologického. Pro pochopení ruského přístupu je důležité si uvědomit, že Rusko je přesvědčeno, že je samo vystaveno útoku v nepřátelském kybernetickém prostředí. Jádrem Baggeho textu je rozbor ruských strategických a doktrinárních dokumentů z posledních let, k němuž jsou připojeny návrhy možných protiopatření, které by otupily dlouhodobou vlivovou kampaň Ruska namířenou proti Západu.

Z angličtiny přeložil Aleš Valenta

Jak být dobrý i bez pána boha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti

Autor v knize předkládá jednak upravené verze několika kratších esejů, které publikoval v příloze *Lidových novin* Orientace a dalších periodikách, jednak dosud nepublikované stati. Jde o populárně zaměřené texty spadající do čtyř tematických okruhů: obrana ateismu a sekularismu, aktuální morální témata nahlížená z čistě světské perspektivy, obhajoba principů egalitárního liberalismu a obrana vědy před jejími tradičními i postmoderními nepřáteli. Přímochařým, a přesto filozofickým přístupem k otázkám, jako je ateismus, eutanazie, stejnopohlavní manželství, etika kouření, imigrace, hate speech, feminismus, klimatická změna nebo scientismus, je kniha v českém kontextu výjimečná. Závěrečný oddíl tvoří rozhovory s předními světovými intelektuály (filozofy Danielem Dennettem, Peterem Singerem a dalšími).

Tomáš Hříbek

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Zaměřuje se na filozofii mysli a jazyka, filozofii vědy (biologie) a na estetiku.

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

Samé lži a jiné pravdy

Eufemismy, polopravdy, fake news, konspirační teorie a propaganda – všude kolem nás se rozprostírá spleť sítí lží. Mohou být nehorázné a provokativní, ale i nenápadné, leč vtíravé. Ovládají média, diskurz a veřejnou debatu. K jejich rozpoznání a zachycení pravdy je zapotřebí bystrého oka a sluchu. Konrad Paul Liessmann ve svém díle kriticky analyzuje současnost, s odstupem, jemnou ironií a jistou nadsázkou. Zachycuje přitom mnohotvárné panorama naší společnosti a rozkrývá mozaiku jejích omylů a sebeklamů.

Konrad Paul Liessmann

Konrad Paul Liessmann (1953), rakouský filozof, esejista a publicista, působí jako profesor na Filozofickém institutu Vídeňské univerzity. Je autorem řady vědeckých a esejistických knih o otázkách estetiky, filozofie a kulturologie.

Z němčiny přeložil Petr Dvořáček

Album

Ediční řada Album se zaměřuje na prezentaci zajímavých, málo známých či zcela neznámých ikonografických pramenů z českých archivů, knihoven a muzeí. Obrazové a textové informace se přitom snaží být v rovnováze a tvořit jeden vzájemně propojený celek.

Viktor Pavlíček,
Adam V. Šedivý (eds.)

Mgr. Viktor Pavlíček (1989) je historik a archivář působící v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Věnuje se dějinám 19.-20. století, především zpracování fotografických sbírek.

Adam V. Šedivý (1996) je archivář působící v Ústavu T. G. Masaryka. Zabývá se studiem českých politických a kulturních dějin první poloviny 20. století se zaměřením na dějiny meziválečné ČSR.

Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR

Budování státu optikou fotoarchivu T. G. Masaryka

Rozsáhlý fotoarchiv fondu Tomáše Garrigua Masaryka uložený v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR čítá přes 11 000 jednotek. Tematicky rozličný materiál zachycuje osobu prvního československého prezidenta při oficiálních i soukromých aktivitách. Publikace využívá tento materiál k pohledu na zahraniční politiku nového státu ve středu Evropy a snaží se přiblížit stěžejní témata při ukotvení Československa v mezinárodním prostředí.

Cesta kolem světa Zatopený fotografický deník Jiřího Viktora Daneše

Kniha představuje fotografický deník významného geografa a cestovatele J. V. Daneše, který jako první československý generální konzul v Sydney uskutečnil cestu kolem světa (1920–1923). Negativy, které přežily dramatickou cestu z Austrálie do ČSR, byly v roce 2002 poškozeny v důsledku povodní. Kniha ukazuje, že i z roztržštěné sbírky fotografií lze interpretovat minulé obrazy přírody a cizích kultur. Monografie rekonstruuje tři roviny: popis cesty zachycené na negativech, Danešův přístup k ochraně přírody a kolonizační otázky a také roztržení unikátní sbírky fotografií, která vznikla před sto lety. Autoři přibližují, jak vědec využíval snímky pro badatelskou i popularizační činnost a jaký obraz ciziny čtenáři předkládal, když nechal své fotografie upravovat, retušovat a kolorovat.

Petra Brandejsová
Tomsová,
Tomáš W. Pavlíček
(eds.)

PhDr. et Bc. Petra Brandejsová Tomsová (1989), historička a archivářka, se zabývá dějinami 19. a 20. století se zaměřením na aristokracii, každodennost, cestovatelství, obrazový materiál a mikrohistorii.

Dr. phil. Tomáš W. Pavlíček, Ph.D., (1982) je historik se specializací na kulturní a sociální dějiny moderní doby a archivář zabývající se obrazovými prameny a orálními dějinami vědy.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria

Edice představuje překlady základních textů z filozofie, estetiky a teorie výtvarného umění. Předkládány jsou jak klasické tituly autorů vytvářejících základy dějin umění a příbuzných oborů, tak i úvahy současných autorů, kteří vymezené hranice myšlení o umění překračují a nově problematizují pro pozdní 20. a soudobé 21. století.

Aby M. Warburg
Matthew Rampley,
Marta Filipová (eds.)

Aby M. Warburg (1866-1929) byl německý historik umění a kultury. Věnoval se ikonografii a ikonologii, které zavedl jako samostatnou disciplínu dějin umění.

Prof. Matthew Rampley (1966) je čestným vědeckým pracovníkem Ústavu dějin umění AV ČR a mimořádným profesorem umění na FF MU.

Mgr. Marta Filipová, Ph.D., (1978) je vedoucí Centra pro moderní umění a teorii na FF MU.

Eseje, poznámky a přednášky

Antologie přináší reprezentativní výběr ze spisů německého historika umění a kultury Aby M. Warburga (1866 až 1929). Obsahuje eseje, které publikoval za svého života (nejpozoruhodnější je Warburgova důležitá studie z roku 1920 o astrologii v německé reformaci), stejně jako nepublikované poznámky k přednáškám. Kromě toho zahrnuje výběr z jeho sešitů *Základní fragmenty k monistické psychologii umění* a také Úvod k jeho slavnému atlasu kulturní paměti Mnemosyne. Editor Matthew Rampley uvádí jednotlivé texty a knihu doplňuje studií o Warburgovi a jeho díle.

Z angličtiny přeložila Veronika Králová
Předmluvu napsal Tomáš Murár

Techniky pozorovatele Vidění a modernismus v 19. století

Práce amerického teoretika, věnovaná myšlení o vidění v 19. století a proměnám v počátcích moderní vizuální kultury, patří k základům teorie vizuální kultury. Crary provádí archeologický průzkum teorie a technik pozorování ve snaze prokázat ahistoričnost výkladu o rozkolu malby a realistické reprezentace v 19. století, podle něž fotografie převzala roli vytvářet věrné obrazy světa. Vyvrací přitom představu o kontinuitě mezi camerou obscurou a fotografií, když odhaluje první jako epistemologickou metaforu, ovlivňující reprezentaci, vědění a koncept subjektivity 17. a 18. století. Se zhroutením této metafory začne v 19. století „modernizace“ pozorovatele jako nového typu subjektu či individua.

Z angličtiny přeložila Hana Brinton
Předmluvu napsala Stanislava Fedrová

Jonathan Crary

Jonathan Crary (1951), profesor dějin a teorie moderního umění na Kolumbijské univerzitě v New Yorku, se věnuje průzkumu dějin vidění a vnímání a vizuální kultuře moderny, píše kritiky i o současném umění.

Atlasy

Znáte českou přírodu zblízka? Naše atlasy přehledným a srozumitelným, přesto vždy fundovaným způsobem představují nejrůznější témata především – ale nejen – z oblasti fauny a flóry. Publikace jsou vybaveny kvalitním, často unikátním obrazovým materiálem.

Miloslav Studnička

RNDr. Miloslav Studnička, CSc., (1949) žák profesora geobotaniky Jana Jeníka (1929–2022), se zabývá tropickou botanikou a geobotanikou. Sedmnáct let působil v Severočeském muzeu v Liberci a třicet dva let jako ředitel Botanické zahrady tamtéž.

Masožravé rostliny Kniha pro entuziasty

Kniha o masožravých rostlinách, jedné z nejkoumanějších a nejpěstovanějších skupin, je určena pro entuziasty, kteří tyto rostliny, vyznačující se mnohdy složitými ekologickými nároky, pěstují a žijí s nimi, ačkoli se nemohou vydat na jejich přirozená stanoviště v exotických zemích. Kniha je rozdělena do dvou částí: první je složena z kapitol o všech pěstovaných rodech, druhá sestává ze „zpráv“ o rodech nepěstovaných, o zvláštních nedeřešených problémech a také o autorových dosud nepublikovaných pozorováních a drobných objevech. Publikace je spojením odborných a vědeckých aspektů, které autor nashromáždil v rámci profesionální botaniky, s poznatky z jeho mnohaleté pěstitelské praxe během působení v botanické zahradě. Kniha je doplněna 603 fotografiemi.

České moderní dějiny

**Jak se žilo vědkyním v první polovině 20. století?
Jak fungoval svět prostituce na sklonku
Rakouského císařství? Edice se zaměřuje
na dosud neprobádané aspekty sociálních
a kulturních dějin českých zemí od poloviny
19. století do šedesátých let 20. století.**

F. L. Rieger jako tvůrce a objekt české historické paměti

František Ladislav Rieger (1818–1903) ve své době představoval nejpobulárnějšího českého politika, dnes je však do značné míry zapomenut a zájem o něj jeví nanejvýš historici. Kniha se zabývá otázkou, proč tomu tak je a nakolik k tomuto vývoji přispěl samotný Rieger tím, jak během svého života pečoval o svůj veřejný obraz i historický odkaz. Nejprve je přiblížen Riegerův vztah k historii a historické paměti včetně způsobů, jakými politik nakládal s minulostí při své každodenní činnosti. Druhá část knihy se zabývá Riegerovou péčí o své vlastní místo v české historické paměti, například mapuje snahu uchovávat prameny, které by vypovídaly o jeho úloze v moderních českých dějinách nebo o pokusech vysvětlit, v čem vlastně spočíval jeho historický význam z hlediska českého národního hnutí.

Pavel Máša

Mgr. et Mgr. Pavel Máša, Ph.D., (1989) absolvoval studium historie na Masarykově univerzitě, nyní působí jako vědecký pracovník v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Zabývá se politickými a intelektuálními dějinami přelomu 19. a 20. století, především problematikou historické paměti.

**Koedice s Masarykovým
ústavem a Archivem AV ČR
a Masarykovou univerzitou**

Europa

V evropské literatuře najdeme řadu děl, která ovlivnila evropské a světové myšlení nejen v době svého vzniku, ale ovlivňují ho až do dnešních dní. A právě těmto dílům, ať již filozofickým, literárním, nebo politickým, je určena edice **Europa**. Vycházejí zde knihy, ke kterým se budeme stále vracet.

Jarmila Bednaříková,
Lenka Blechová,
Soňa Hudíková,
Lubor Kysučan

Doc. PhDr. Jarmila Bednaříková,
CSc., historička z FF MU zabývající
se pozdní antikou a raným
středověkem.

PhDr. Lenka Blechová, Ph.D.,
pracovnice Historického ústavu
AV ČR.

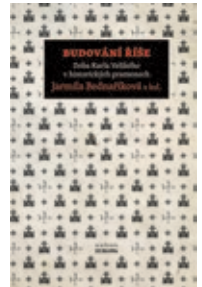
Mgr. Soňa Hudíková, Ph.D.,
historička působící na FF MU.

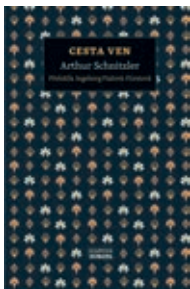
Doc. PhDr. Lubor Kysučan, Ph.D.,
klasický filolog a bohemista
působící na FF MU.

Budování říše Doba Karla Velikého v historických pramenech

Svazek obsahuje české překlady latinských textů z 9. století, které pojednávají o životě Karla Velikého (747–814, od roku 768 franský a od roku 774 langobardský král, od roku 800 římský císař). Autory jsou příslušník vysoké karolinské aristokracie a diplomat Nithard († 844 nebo 858–859), arcibiskup Hincmar z Reměše (kolem 806–882), další oddíly obsahují překlad vybraných kapitulářů (*capitularia*, panovnické výnosy) vydaných Karlem Velikým a jeho nástupci a část Fuldských análů (*Annales Fuldenses*), historického díla zahrnujícího události celého 9. století, které postupně napsalo několik autorů v německém městě Fulda. Svazek podává obraz doby, která postupně překonavala chaos a roztržičnost rané středověké Evropy.

Úvodní studii napsal Václav Drška

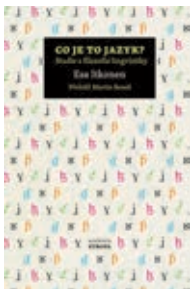
Cesta ven

Do jisté míry autobiografický a klíčový román z roku 1928 nás očima hlavního hrdiny, mladého, přemýšlivého, múzického, svůdného flanéra, barona Georga von Wergenthin, provází po Vídni počátku 20. století, jež byla tehdy mondénním pupkem kulturního a uměleckého světa, ale také semeništěm agresivního antisemitismu. Soukromý příběh hlavního hrdiny, jenž svede dívku ze slušné rodiny a těhotnou ji pak ukrývá před zraky lidí nejprve na cestě po kouzelné Itálii a poté v předměstském domku s modrým hliněným andělem, se proplétá s příběhem společnosti, jež se ve valčíkovém rytmu řítí ke katastrofám 20. století.

Z němčiny přeložila a doslov napsala
Ingeborg Fialová-Fürstová

Arthur Schnitzler

Arthur Schnitzler (1862–1931) byl slavný vídeňský prozaik a dramatik období moderny, jehož povídky a novely se počítají k vrcholům světové prózy a jehož dramata se dosud hojně hrají na světových scénách.

Co je to jazyk? Studie z filozofie lingvistiky

Lingvistika se často snaží prezentovat jako přírodní věda. Tvrdí se, že uživatelé jazyka jsou řízeni slepým jazykovým instinktem a že jejich jazykové chování lze popsat čistě ve fyziologicko-biologických termínech. Itkonen ukazuje, že tato představa je zásadně mylná. Jeho argumentace je založena na tom, že jazyk je souborem milionů tzv. sdílených, tříúrovňových znalostí existujících tzv. v intersubjektivitě myslí jeho uživatelů – a že kvůli tomu má inherentně normativní charakter. Tato originální konceptualizace jazyka mu umožňuje vysvětlit řadu nesnadných otázek, které jsou aktuální i v současném českém myšlení o jazyce a v české jazykové situaci – např. že „to, co má být, nelze odvozovat z toho, co je“ (normativita), ale že „to, co je, může mít vliv na to, co má být“ (jazyková změna) nebo že „my nemáme jazyk, ale jazyk má nás“ (jazyková správnost).

Z angličtiny přeložil a doslov napsal Martin Beneš

Esa Itkonen

Esa Itkonen (1944) je finský lingvista, filozof a teoretik jazyka, který v současnosti působí jako emeritní profesor obecné lingvistiky na Univerzitě v Turku. Je autorem řady anglicky psaných publikací z oblasti lingvistické typologie, metodologie, filozofie a historie lingvistiky.

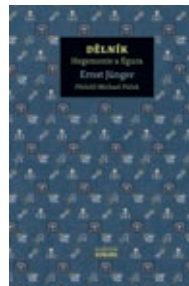
Ernst Jünger

Ernst Jünger (1895–1998) byl německý spisovatel a politický publicista. Je autorem mnoha deníků z první a druhé světové války (česky vyšly *Válečný deník 1914–1918* a *V bouřích ocele*; oba Academia), románů a dějinně filozofických esejů.

Dělník Hegemonie a figura

Svou studii *Dělník. Hegemonie a figura* vydal Ernst Jünger roku 1932. Patří k jeho zásadním esejistickým textům a odráží se v ní jeho dějinně filozofické a politické smýšlení, které se u něj vyvíjelo v reakci na zážitky první světové války a na poválečný společenský kontext nejenom v Německu. *Dělník* je v Jüngerově podání oprostěn od svých tradičních socioekonomických vztahů a vystupuje ve své dehistorizované roli jako nezávisle působící veličina, která utváří novou skutečnost. Jeho nárok na hegemonii nad společností, hospodářstvím a státem spočívá podle Jüngerova v jeho přirozeném vztahu k moci. Mezi další témata, jimiž se zde autor zabývá, patří práce jako způsob života nebo technika jako způsob, kterým figura dělníka mobilizuje svět.

Z němčiny přeložil Michael Půček
Předmluvu napsal Aleš Novák

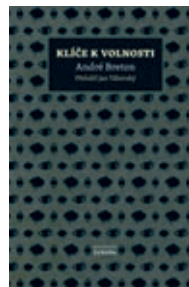
André Breton

André Breton (1896–1966), zakladatel a vůdčí osobnost surrealistického hnutí, básník, esejista a umělecký kritik, který tyto dílčí oblasti podřizuje hlubšímu záměru obnovy schopností lidského ducha, redukováného současnou racionalistickou civilizací na slepý nástroj neosobních sil. Jeho cílem je navrátit člověku ztracenou svobodu pomocí realizace jeho tvůrčího a kognitivního potenciálu.

Klíče k volnosti

Kniha je souborem Bretonových esejů a příležitostných textů z let 1936–1952. Shrnuje zralá léta surrealismu a je historickým dokumentem vývoje avantgardního hnutí tváří v tvář hrozbám a proměnám světa v období kolem druhé světové války. Navíc českému čtenáři přináší dosud neznámý klíč k vývoji Bretonova poválečného myšlení. Autor v tomto souboru opětovně potvrzuje roli imaginace jako klíčové vlastnosti člověka a světa jako celku, která je zárukou jeho pozvednutí z propasti 20. století. Zdroje této imaginace, jež protéká jako podzemní voda celými lidskými dějinami, Breton sleduje nejen v dílech příslušníků klasické avantgardy, ale rovněž v proudu tradičního myšlení a hermetismu.

Z francouzštiny přeložil Jan Táborský
Úvodní studii napsal Petr Dytrt

O duchu křesťanství

Čtvrtá část Herderových „Křesťanských spisů“ (1794–1798) představuje jedno z nejkonzistentnějších a nejkrásněji napsaných shrnutí jeho náboženského myšlení. Ačkoli Herder v mezinárodním měřítku proslul zejména jako literát a filozof, jeho humanistické pojetí kultury bylo fundováno právě jeho myšlením teologickým. Přesně to umožňovalo jeho hodnotový univerzalizmus a zároveň dějinný pluralismus. Herderova pozice spočívá v syntéze osvětlené racionality, lutherské reformace a nejstarší křesťanské tradice a poutá inkluzivitou vůči oblastem z „pravé víry“ tradičně vylučovaným. „Duch Boží“ je dle Herdera „duchem svobody, dobromyslné činnosti a lásky“, „sjednotitelem národů“, „duchem nesmrtelné naděje“; křesťanství je „svoboda a radost“, jeho duch „láaska a pravda“.

Z němčiny přeložil a předmluvu napsal Martin Bojda

Stručné dějiny nekonečna

„Je to pojem, který narušuje a pokrývá všechny ostatní. Nemluvím o zlu, jehož panství se omezuje na etiku: mluvím o nekonečnu.“ Borghesova tajemná a znepokojivá slova na samý úvod *Stručných dějin nekonečna* zvou k cestě za jedním z ústředních pojmů myšlení vůbec. Jakými obraty se od věčného bloudění a hrůzy z bezmezných prázdnoty došlo k rigorózně definovanému pojmu aktuálního nekonečna a ještě o něco dále? Ve svém hojně vydávaném a překládaném eseji autor poutavým způsobem propojuje analýzy fundamentálních pojmů veličiny a meze s teologickými a kosmologickými argumenty, básnické obrazy s matematickými důkazy a mnohé další. Výsledná historická freska může být inspirací jak pro filozofy, tak pro matematiky a obecně všechny zájemce o duchovní dějiny.

Z italského přeložil a úvodní studii napsal Jan Makovský

Johann Gottfried Herder

Johann Gottfried Herder (1744–1803), přední představitel německého osvícenství, teolog, filozof, estetik a básník, který ve svém rozsáhlém díle usiloval o novou syntézu křesťanského humanismu a jeho teoretických, praktických i uměleckých konsekvencí.

Paolo Zellini

Paolo Zellini (1946) je profesorem numerické analýzy na univerzitě Tor Vergata v Římě. Vedle lineární algebry, teorií numerické optimalizace a algoritmické complexity se věnuje též kulturně-historickým interpretacím matematických pojmů nekonečna, čísla a algoritmu.

Martin Heidegger

Martin Heidegger (1889–1976) byl asistent Edmunda Husserla, později jeho nástupce na univerzitě ve Freiburgu, v letech 1933–1934 její rektor. Vyšel z Husserlovy fenomenologie a celoživotně rozvíjel otázku po bytí.

Úvahy VII–XI Černé sešity 1938–1939

Od roku 1931 do začátku sedmdesátých let si Martin Heidegger zapisoval své myšlenky do sešitů vázaných v černém voskovaném plátně. Záznamy nejsou datovány, ale je to svérázný myslitelský deník, který nechává čtenáře nahlédnout hluboko do autorovy mysli, ať už jde o jeho filozofické dílo, či o to, jak si představoval obrodu Německa nacionálním socialismem po první světové válce a jak byly jeho představy faktickým vývojem zklamávány. V rámci obsáhlého Heideggerova díla, které sám na sklonku života uspořádal a rovněž určil, v jakém pořadí mají jednotlivé svazky vycházet, bylo 34 „černých sešitů“ zařazeno až na úplný konec jako svazky 94–102. První sešit (Úvahy I) se nedochoval. Až do nedávného zveřejnění nesměli mít k těmto zápiskům přístup ani specializovaní badatelé.

Z němčiny přeložil Ivan Chvatík

László Moholy-Nagy

László Moholy-Nagy (1895–1946) byl maďarský avantgardní malíř, fotograf a pedagog německé progresivní umělecké školy Bauhaus. Po odchodu do USA stál u zrodu tzv. nového Bauhausu, Institutu designu v Chicagu.

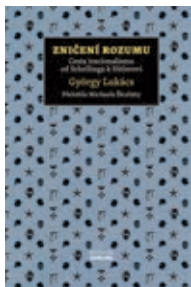
Vidění v pohybu

V knize obhajuje László Moholy-Nagy předpoklad, že umění nelze vyvázat ze sítě společenských, biologických a emocionálních vztahů. Vymezuje se tak vůči dobovému zdůrazňování ekonomické stránky života a negativním vlivům průmyslové revoluce, která přináší zisk jen privilegovaným, zatímco ostatní otupuje. *Vidění v pohybu* volá po nápravě tohoto stavu. Kniha vznikla jako učební materiál pro Institut designu v Chicagu, avšak nárokuje si obecnější platnost. Moholy-Nagy doufá v sociální reformu, v níž budou hrát stěžejní roli umělci a průmysloví designéři, jejichž úkolem je ve svých návrzích reflektovat společenské potřeby. Aby tak mohli učinit, musí se jim dostat komplexního vzdělání nejen v jednotlivých druzích umění a v řemeslech, ale také v přírodních a humanitních vědách.

Z angličtiny přeložila Šárka Lojďová
Úvodní studii napsal Vlastimil Zuska

Zničení rozumu Cesta iracionalismu od Schellinga k Hitlerovi

Lukács ve svém slavném díle z roku 1954, k němuž byl v pozdějších vydáních přidán aktuální podtitul, tvrdí, že z pohledu filozofického a ideologického můžeme v novodobých německých dějinách vysledovat přímou cestu od vyšší spekulativní iracionalistické filozofie k hlubinám nelidských a zločinných praktik nacionálního socialismu. Vývojová linie tohoto myšlení podle něj vede od pozdního Schellingova díla přes Schopenhauera, Kierkegaarda, Nietzscheho a filozofii života až k jeho aktivní politické účinnosti v období fašismu. Lukács vychází z Hegelova pojmu „univerzálního rozumu“ a veškerou německou buržoazní filozofii po Hegelovi interpretuje jako reakční a iracionální odpověď na fenomén třídního boje.

Z němčiny přeložila Michaela Škultéty
Úvodní studii napsal Petr Kužel

Ztracený ráj

Miltonův *Ztracený ráj* je doposud velkým dluhem českého překladatelství. Čtenářská obec dodnes nemá k dispozici srozumitelný a čtivý překlad této velké básně. Kdysi průkopnický překlad Jungmannův i pozdější překlad Jos. J. Davida jsou pro současného čtenáře těžko čitelné. Hlavním smyslem této knihy je překážku odstranit a nabídnout čtenářům Miltonovu epickou báseň v současné češtině jako velký, napínavý a dramatický příběh, který se týká kořenů naší civilizace.

Z angličtiny přeložil
a úvodní studii napsal Martin Hilský

György Lukács

György Lukács (1885–1971) byl významný německý píšící maďarský filozof a estetik. Svým dílem výrazně přispěl ke vzniku tzv. západního marxismu. Během maďarského povstání v roce 1956 krátce působil jako ministr kultury ve vládě Imre Nagyho.

John Milton

John Milton (1608–1674) byl anglický barokní básník, politik a intelektuál, podporovatel parlamentní demokracie. Psal traktáty a polemiky, v nichž se vyjadřoval k potřebě revolučních změn v zemi i k aktuálním společenským otázkám (např. manželský rozvod, svoboda tisku).

Galileo

I zásadní problémy vědy a společnosti mohou být pojednány čtivým či netradičním způsobem. Edice přináší tituly renomovaných českých i zahraničních autorů pohybujících se svojí tvorbou na pomezí věd přírodních a společenských: od biologie a klimatologie přes matematiku a fyziku až po filozofii, ekologii a medicínu.

Miroslav Kureš

Doc. RNDr. Miroslav Kureš, Ph.D., (1965) je vysokoškolským učitelem na Vysokém učení technickém v Brně. Ve své odborné práci se věnuje zejména aplikacím geometrie a algebry v přírodních a technických vědách.

Objevování duálních čísel

Pozoruhodným příběhem duálních čísel je historie jejich objevování i jejich stále se rozšiřující využití, v současnosti intenzivně například v robotice. Kniha populární formou vysvětluje, proč a jak lze duální čísla efektivně využívat: výklad se odrazí od klouzavých vektorů pro popis síly a postupně dospěje až k aktuálním aplikacím duálních čísel a jejich zobecnění, dotkne se i počítání přirozených operátorů v diferenciální geometrii a nového pohledu na dříve obtížně uchopitelný pojem nekonečně malých čísel v základech diferenciálního počtu. I když tematika knihy dosud není popularizační literaturou pokryta, není třeba se obávat obtížnosti textu. Vše je vysvětleno čtenářsky přístupně a srozumitelně, kniha je určena středoškolákům, vysokoškolákům a všem zájemcům o matematický výzkum.

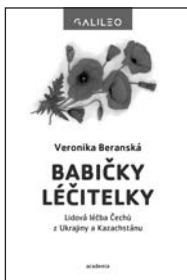
Včelí mysl

Když se řekne včela, většina lidí si představí včelu medonosnou a někteří si vzpomenou i na pár druhů čmeláků. Na světě ale existuje více než 20 000 druhů včel a ty sociální tvoří vedle mnoha samotářských jen malou část. Ačkoli nám mohou zástupci různých druhů včel připadat jako nemyslní, naprogramované a zaměnitelné entity, skutečnost je zcela odlišná a mnohem zajímavější, jak ve své knize ukazuje německý biolog Lars Chittka. Čtenáře a čtenářky prostřednictvím mnoha vědeckých prací, včetně vlastních studií i letitých děl průkopníků zkoumání blanokřídlého hmyzu, provede fascinujícím smyslovým světem včel, odhalí jim jejich pozoruhodné kognitivní schopnosti, například učení se pozorováním jiných jedinců, a ukáže, že každá včela má vlastní osobnost, a dokonce možná i vědomí.

Z angličtiny přeložil Pavel Pecháček

Lars Chittka

Lars Chittka (1963) je profesorem smyslové a behaviorální ekologie na Univerzitě královny Marie v Londýně, kde roku 2008 založil Centrum pro výzkum psychologie, jehož vědeckým ředitelem se stal v roce 2012. Věnuje se chování, kognici a ekologii včel a jejich interakcím s květy.

Babičky léčitelky Lidová léčba Čechů z Ukrajiny a Kazachstánu

Knih se vydává po stopách skupiny českých krajanů, kteří ve druhé polovině 19. století odešli za hranice tehdejšího Rakouska-Uherska do carského Ruska za hledáním lepšího živobytí, a sleduje, jak se jejich potomci spolu s rodinnými příslušníky v průběhu 20. století navrátili řízenou i spontánní migrací zpět na území svých předků. Mozaika vzpomínek na doby dávno minulé přibližuje život a myšlenkový svět tzv. volyňských a černobylských Čechů žijících ve druhé polovině 19. století a po velkou část 20. století na území současné Ukrajiny a také Čechů žijících v Kazachstánu. Mapuje jejich adaptaci a život po přesídlení na území současné České republiky s důrazem na málo probádané oblasti magie a rituálu, nemoce a lidového léčení.

Již vyšlo

Veronika Beranská

Historie

Edice má široký záběr jako historie sama. Jednotlivé tituly se většinou věnují konkrétním historickým osobnostem nebo událostem, zároveň však hledají souvislosti mezi historií a současností.

Robert Gildea,
Ismee Tamesová (eds.)

Robert Gildea (1952) je profesorem moderní historie na Worcester College Univerzity v Oxfordu.

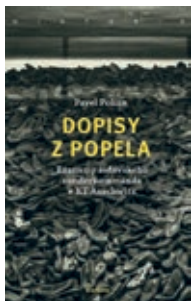
Ismee Tamesová (1976) působí jako profesorka na Univerzitě v Utrechtu a jako výzkumná pracovnice Ústavu pro studium války, holokaustu a genocidy (NIOD) v Amsterdamu.

Bojovníci bez hranic Transnacionální odboj v Evropě 1936–1948

Během druhé světové války se v boji za obnovení státní a národní svobody v okupovaných evropských zemích utvářel narativ zdůrazňující především motivy sjednoceného národa. V této atmosféře ovšem zůstaly zapomenuty a cíleně potlačeny aktivity, které se z tohoto rámce vymykaly a výrazně ho překračovaly. Odbojáři různých národností, původu i ideového přesvědčení se zapojovali do odboje v jiných zemích, vytvářeli mezinárodní sítě, předávali své bojové a organizační zkušenosti, vstupovali do různých národních armád a z nich přecházeli do partyzánských formací, pomáhali uprchlíkům. Mezinárodní tým historiků v knize popisuje širokou škálu aspektů této nadnárodní, transnacionální spolupráce.

Z angličtiny přeložil Ludvík Gréc
Doslov napsal Zdenko Maršálek

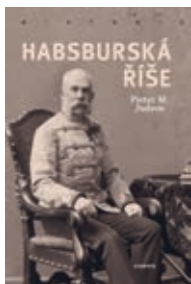

Dopisy z popela Zápisník židovského sonderkomanda v KT Auschwitz

Kniha je první kompletní edicí všech devíti textů, které se zatím podařilo objevit v půdě a popelu koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau. V obsáhlém úvodu a poznámkovém aparátu podává Polian zevrubnou zprávu o Sonderkomandu a jeho situaci v koncentračním táboře, o nálezech záznamů jeho členů, stavu a rekonstrukci těchto záznamů. Nechybí úplný přehled dosavadních edic ve více než deseti jazycích do roku 2019. Hlavní část představuje devět textů šesti autorů, přinášejících hrůzný obraz osvětimské továrny na smrt očima mužů, kteří byli nuceni konat v plynových komorách a krematoriích tu nejděsivější práci, jakou si lze představit. Jak napsal jeden z nich, „Dantovo *Peklo* je nepravděpodobně směšné ve srovnání se skutečným peklem zde“.

Z němčiny přeložil Aleš Valenta

Habsburská říše

Nová historie Habsburské říše zachycuje období od konsolidace za Marie Terezie v 18. století po zánik Rakouska-Uherska a je působivá svou šíří zkoumání a argumentací. Habsburkové a jejich rozsáhlá byrokracie nebyli bez chyby, avšak jejich úsilí o centralizovanou správu bylo pozitivní, na rozdíl od oportunismu vlivných osobností a aristokratů např. v Budapešti nebo Lvově. Časté výbuchy nacionalistických hnutí vycházely od místních aristokratů, kteří se snažili udržet u moci. Povstání v roce 1848 nepůsobila přehnaná centralizace, ale nedostatek reforem. Mnohonárodnostní říše ve skutečnosti nebyla autoritářským státem. Pieter M. Judson ji vnímá spíše jako předchůdkyni Evropské unie.

Z angličtiny přeložila Kateřina Brabcová

Pavel Polian

Pavel Markovič Polian (1952) je ruský historik, který se dlouhodobě zabývá druhou světovou válkou, dějinami migrací ve 20. století a zejména holokaustem. Patří k předním znalcům historie koncentračního tábora v Osvětimi.

Pieter M. Judson

Pieter M. Judson (1956) je americký historik nizozemského původu. V současné době působí jako profesor historie 19. a 20. století v European University Institute ve Florencii. Zabývá se moderní evropskou historií, nacionalistickými konflikty a revolučními sociálními hnutími.

Emil Voráček,
David Hubený,
Miroslav Šepták
a kol.

PhDr. Emil Voráček, DrSc., (1950)
vedoucí vědecký pracovník
Historického ústavu AV ČR.
Specializuje se na nejnovější ruské
dějiny (20. století), česko-ruské
vztahy, dějiny komunistického
a socialistického hnutí a na
problematiku transformace
nedemokratických režimů zejména
ve střední a východní Evropě.

**Koedice s Historickým ústavem
AV ČR**

Rafał Wnuk

Prof. Rafał Wnuk (1967) je polský
historik, politolog a muzeolog.
Odborně se zaměřuje na
polské podzemí ve východních
oblastech v letech 1939–1941,
polsko-ukrajinské vztahy v letech
1939–1947 a v neposlední řadě
na antikomunistické podzemí
v Pobaltí.

Krise a stát Na příkladu Československa v meziválečném období

Schopnost přejít po roce 1918 z válečného režimu do mírové rekonstrukce a adekvátně reagovat na nastupující krizi v meziválečném období ukazovala na odolnost mladého československého státu a společnosti, ale i na její soudržnost a schopnost najít konsensus ve společnosti navzdory krizové situaci. Krize a schopnost řešit ji na národní a institucionální úrovni je základním předpokladem státnosti a devizou daného státu, který se po zvládnutí těchto úkolů může zapojit do nadnárodních/mezinárodních organizací zaměřených na zvládnání mimořádných situací a jejich předcházení. Kolektiv autorů se soustředil především na společenské, správní, sociální a hospodářské reformy, změny státního zřízení, demokratizace, optimalizaci správy a překonávání problémů s nimi spojených.

Lesní bratři

Lesními bratry jsou nazýváni protikomunističtí partyzáni v pobaltských zemích. Jejich boj trval do první poloviny padesátých let. Sovětská vláda na něj odpovídala krvavým terorem: zátahy, potlačování, tresty smrti vykonávanými na zadržených lesních bratrech. Mnohaleté pobyty v lágrech i deportace obyvatelstva sympatizujícího s partyzány byly v oněch dobách denním chlebem. Poté, co Litva, Lotyšsko a Estonsko obnovily na počátku devadesátých let 20. století svou nezávislost, nabyla obět lesních bratrů charakter národního mýtu, který pomáhal znovu utvářet národní identitu jednotlivých zemí. Rafał Wnuk, odborník na antikomunistické podzemí střední a východní Evropy, odkrývá čtenářům tuto dosud neznámou kapitolu v dějinách pobaltských zemí a zachycuje lidi, kteří měli odvahu postavit se zlu.

Z polštiny přeložila Michala Benešová
Předmluvu napsal Luboš Švec

Milenky, manželky, matky Podoby a proměny vztahu muže a ženy ve druhé polovině dlouhého 19. století

Tématem knihy jsou partnerské vztahy mužů a žen ze středních městských vrstev české společnosti druhé poloviny 19. století. Pozornost je věnována všem etapám (před)manželského vztahu. V práci jsou reflektovány ideální modely partnerských protějšků, strategie nalézání a volby partnera, prožívání období namlouvání, změny zapříčiněné sňatkem a příchodem dětí. Zpracována je také diskuse o reformě manželství probíhající na počátku 20. století mezi představiteli katolické církve a jejich oponenty. Součástí knihy je problematika rozvodu a manželské rozluky, prožívání vdovství a vdovectví.

Lenka Křížová

Mgr. Bc. Lenka Křížová, Ph.D., (1987) pracuje v Historickém ústavu AV ČR a učí na Gymnáziu Turnov. Zabývá se dějinami každodennosti, historickou demografií, biografistikou a regionálními dějinami středního Pojizeří. Podílela se na několika monografiích a publikovala řadu odborných článků (např. v časopisech *Historická demografie*, *Naše řeč* či *Česká literatura*).

Nakam O přeživších holokaustu, kteří usilovali o úplnou pomstu

Autorka se věnuje skupině Nakam, polovojenské organizaci přeživších holokaustu, kterou vedl Aba Kovner a která plánovala genocidní pomstu na německém národě. Kniha je výsledkem mnohaletého výzkumu, během něž poprvé úplně a komplexně zdokumentovala činnost skupiny. Tato organizace „Mstitelů“ čítala asi padesát mladých mužů a žen, kteří po druhé světové válce plánovali vyvraždit šest milionů Němců jako pomstu za holokaust. Ačkoli kniha líčí snahu Židů pomstít se Němcům, Poratová poznamenává, že „většina Židů si spíše než cestu pomsty zvolila cestu pozitivní: budování země, zakládání komunit a rodin“. Právě toto považuje za zásluhu židovského národa: „Navzdory všemu, co jim bylo provedeno, si drtivá většina z nich vybrala život.“

Dina Poratová

Dina Poratová (1943) je izraelská historička. Je emeritní profesorkou moderních židovských dějin na katedře židovských dějin univerzity v Tel Avivu a hlavní historičkou Jad Vašem.

Z angličtiny přeložil David Vichnar

Robert Šimůnek

PhDr. Robert Šimůnek, Ph.D., DSc., (1971) je vědeckým pracovníkem Historického ústavu AV ČR. Zabývá se dějinami středověku se zaměřením na šlechtickou reprezentaci, dějiny měst a sociální dějiny, dále historickou geografii, kulturními krajinami minulosti a historickou ikonografií.

Šlechtické rezidenční město v pozdně středověkých Čechách

Šlechtické rezidenční (sídelní) město ve středověku je v publikaci vnímáno primárně jako sociální prostor – jeviště širokého spektra vazeb a vztahů mezi šlechtickou vrchností na jedné straně a městskou obcí jako celkem, korporacemi i jednotlivci na straně druhé. Univerzální kategorie řádu (*ordo*) a obecného dobrého (*bonum commune*) spoluutvářely i vztahy mezi vrchností a měšťany; poddanská věrnost (*fidelitas*) měla svůj pendant v profilu „dobré vrchnosti“ pečující o Bohem svěřené poddané. Sonda do prostředí šlechtických rezidenčních měst současně odráží formy a výrazové prostředky komunikace ve středověké společnosti a jejich odstíny, cesty hledání *modu vivendi* ve vztazích sociálně nerovných partnerů.

Claudio Fogu,
Wulf Kansteiner,
Todd Presner
(eds.)

Claudio Fogu (1936) je docent italských studií na Kalifornské univerzitě v Santa Barbaře.

Wulf Kansteiner (1964) působí jako profesor historie na Aarhuské univerzitě v Dánsku.

Todd Presner (1972) je profesor německého jazyka a srovnávací literatury na Kalifornské univerzitě v Los Angeles.

Zkoumání etiky kultury holokaustu

Kniha usiluje o přehodnocení debat a sporů, které formují studia o holokaustu za poslední čtvrtstoletí. V tomto zásadním díle se střetávají mezinárodní akademici ze zakládající generace studií o holokaustu s novou generací historiků, umělců a spisovatelů, kteří posouvají hranice debaty jinými akademickými či kulturními postupy. Publikace se zaměřuje na kulturu veřejných památníků, svědeckých vyprávění i artefaktů kulturní paměti a historie, jež vznikly na základě vzpomínek na holokaust, a zkoumá způsoby institucionalizace, globalizace i četné zpochybnování kultury holokaustu. Věnuje se třem vzájemně propojeným tématům, a sice otázkám narativu, nápravě archivu a politice výjimečnosti, přičemž eseje obsažené v této práci zkoumají složitost etiky obklopující diskurz, artefakty a instituce paměti holokaustu.

Z angličtiny přeložil Jiří Kasl

Judaica

Židovské myšlení od starověku po současnost představují komentované překlady původních prací – z hebrejštiny, judeo-arabštiny, ale i řečtiny, angličtiny nebo francouzštiny, a také monografie o významných židovských učencích.

Pražský Maharal mezi tradiční aškenázskou učeností, mystikou a filozofií

Kolektivní monografie představuje dílo a myšlenkový svět rabiho Jehudy Levy ben Bešal'ela, pražského Maharala (asi 1525–1609). Kniha předkládá jeho syntézu tradiční agadické látky Talmudu a midrašů, náboženské filozofie a mystiky. Přináší srovnání Maharalova díla s myšlenkovým odkazem některých jeho současníků a dále přibližuje způsoby, kterými Maharal přejímal starší mystická a nábožensko-filozofická díla, dostupná aškenázským učencům 16. století. Zvláštní pozornosti se dostává vlivu knihy *Zohar* na Maharalovo myšlení. Mimořádnou součástí publikace je studie o recepci Maharalova díla ve východoevropském chasidismu.

David Biernot,
Kamila Kopřivová,
Elliot R. Wolfson

Doc. David Biernot, Th.D., (1973) vyučuje hebrejštinu a židovskou náboženskou filozofii na Husitské teologické fakultě UK.

Mgr. Kamila Kopřivová, Ph.D., (1990) působí jako rabínka ve Westminster Synagogue v Londýně.

Prof. Elliot R. Wolfson, Ph.D., (1956) je předním světovým odborníkem na židovský mysticismus. Působí na Kalifornské univerzitě a Newyorské univerzitě.

Koedice s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy

Jehuda Lejb
ben Jošua Porit

Jehuda Lejb ben Jošua Porit byl tajemníkem vrchního rabína Aharona Šimona Spiry (1600–1679) a *Milchama be-šalom* je jeho jediným známým dílem. Jako úředník pražské židovské obce náležel k vrstvě vzdělanců a jeho spis patří k oceňovaným titulům hebrejské světové literatury v českých zemích.

Válka v míru (Milchama be-šalom)

Hebrejský spis líčí formou deníkových záznamů obléhání Prahy Švédy na konci třicetileté války od července 1648 do uzavření vestfálského míru a pokračuje jednotlivými epizodami, které se odehrály v průběhu následujících dvou let. Hlavní pozornost věnuje dopadu událostí na život v pražském Židovském městě, které bylo bezprostředně ohrožováno švédskou střelbou z levého břehu Vltavy a přineslo oběti na životech při aktivní účasti Židů na obraně. Deník končí zprávou o slavnostech pořádaných roku 1650 k druhému výročí obležení. Spis patří do fondu hebrejské světové literatury vzniklé v českých zemích, zároveň jakožto historický pramen doplňuje svědectví křesťanských současníků a je tak rovnocenný dochovaným doklady tehdejší zpravodajské, deníkové a memoárové tvorby v češtině, němčině a latině.

Z hebrejštiny přeložila a úvodní studii napsala
Jiřina Šedinová

Nisim ben Ja'akov
ibn Šáhín

Kniha úlevy po veškerých trápeních

Jde o první ucelenou sbírku vyprávění v židovské středověké literatuře vůbec a zároveň o první sbírku, u níž známe jméno autora a čas sepsání: v polovině 11. století ji napsal rav Nisim ben Ja'akov ibn Šáhín, jeden z největších učenců tzv. ga'onského období a představený kajruvanské židovské komunity. Podnětem k jejímu sepsání byla žádost, s níž se na rava Nisima obrátil jeho příbuzný, aby mu příběhy „našich nejlepších a nejvznešenějších učenců Talmudu blahé paměti“ o Boží spravedlnosti dodal víru a poskytl útěchu v žalu ze smrti jeho syna. Výsledkem byla judeo-arabská sbírka vyprávění, majících za cíl utěšit a poučit ve věcech náboženského práva a víry, zvláště pak v otázkách odměny a odplaty ve světě příštím.

Z hebrejštiny přeložil a k vydání připravil
Daniel Boušek

Již vyšlo

Knižní kultura

Kulturní historie psaného slova je jedním ze zásadních faktorů pro vývoj lidské civilizace. Edice se zabývá materiální podobou textů rukopisných i tištěných, jejich grafickou úpravou, výrobou, rozšířením, zpřístupňováním, čtením a jinými souvisejícími kulturními praktikami, a to od antiky až do věku digitální revoluce.

Mezi vysokou kulturou a dělnickou třídou Typografické komunity v Lipsku, Vídni a Praze v letech 1840–1914

Kniha zkoumá na příkladu malé elitní i elitářské skupiny dělníků vzestup dělnického hnutí v éře základních společenských a politických změn od předvečeru revoluce 1848 až do počátku první světové války. Zaměřuje se na typografické tradice a symboly formované od doby vynálezu knihtisku a také na podoby sociálních konfliktů a kolektivního vyjednávání o pracovních podmínkách v období vrcholného industriálního kapitalismu a masového dělnického hnutí na přelomu 19. a 20. století. Solidární sítě typografických dělníků zde nejsou zkoumány pouze ve vztahu k ostatnímu dělnictvu, ale i k nedělnickému prostředí, v tomto případě především k intelektuálně měšťanskému milieu, které pro pracovníky v knihtisku hrálo důležitou roli.

Jakub Raška

Mgr. Jakub Raška, Ph.D., (1990) vystudoval sociální dějiny v Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK. V současné době působí v Historickém ústavu AV ČR, kde se zabývá sociálními a kulturními dějinami moderní doby s důrazem na dějiny práce, sociálních hnutí a na proměny společnosti.

Murray G. Hall

Prof. Dr. Murray G. Hall (1947–2023) působil na Vídeňské univerzitě. Dlouhodobě se zabýval výzkumem knižního a nakladatelského trhu. Je autorem dějin *Österreichische Verlagsgeschichte 1918–1938* a tvůrcem portálu www.boehmischesverlagsgeschichte.at.

Nakladatelství Volk und Reich v Praze

Monografie vychází z autorova mnohaletého výzkumu německojazyčných nakladatelství v českých zemích v období nacionálního socialismu. Autor podrobně mapuje historii pražské pobočky německého nakladatelství Volk und Reich Verlag od jejího založení 1. dubna 1940 až po poválečné snahy jeho majitele zbavit se své nacistické minulosti. Přitom rozkrývá expanzivní strategie, při nichž Volk und Reich pohltil etablované nakladatelské domy André, Neugebauer či Academia a snažil se ovládnout knižní trh i časopiseckou a novinovou produkci v protektorátu. Publikace nejenže poskytuje obraz činnosti Volk und Reich v Praze jakožto exemplárního případu pro mechanismy a strategie kulturní politiky nacionálního socialismu v protektorátu, ale v širším měřítku se dotýká i dějin knižního a nakladatelského trhu.

Z němčiny přeložila Marie Brunová

Petr Voit

Doc. PhDr. Petr Voit, CSc., (1956) historik knižní kultury, pracuje ve Strahovské knihovně (od roku 2004) a přednáší na Filozofické fakultě UK (od roku 2007). Za *Encyklopedii knihy* (2006) obdržel Výroční cenu Českého literárního fondu Hlávkovy nadace.

Koedice s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a Královskou kanonií premonstrátů na Strahově

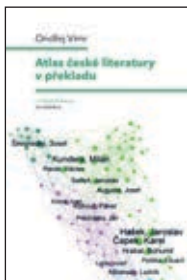
Od textu ke knize a knižní kultuře Padesát statí z let 1981–2021

Výbor mapuje cestu od literární vědy druhé poloviny 20. století přes bibliografii až k vědě o knižní kultuře, dnes studované dle možností a potřeb nového tisíciletí. Statě psané pro odborná periodika doplňují dva osobní apely ke studiu knižní kultury a tři tematicky odlišné rozhovory s Janem Linkou, Lucií Storchovou a Jiřím Trávníčkem. Dramaturgie přibližuje nejen širšímu publiku, ale i kolegům z humanitních věd aspoň část potenciálu, který nový obor o knižní kultuře skýtá. Poté, co v ediční řadě Knižní kultura vyšla roku 2021 antologie zahraničních textů nazvaná *Co jsou dějiny knihy?*, může uceleně koncipovaný výbor naznačit specifika domácího bádání a přiblížit shody a rozdíly mezi cizí a tuzemskou vědou o knize.

Literární řada

Proč číst literaturu o literatuře? Svazky edice přinášejí nové pohledy na dějiny literatury, na jednotlivá literární díla i na širší souvislosti vzniku autorského díla.

Atlas české literatury v překladu

Monografie podává první ucelený přehled toho, jak se za posledních dvě stě let česká literatura v knižní podobě šířila po světě. Prostřednictvím bohatého vizuálního materiálu předkládá analýzy bibliografie české literatury v překladu rekonstruované a zpracované pomocí počítačové analýzy velkého objemu dat. Zabývá se přitom obecnými otázkami obrazu a postavení české literatury ve světě. Co je česká literatura a kolik českých literatur existuje? Existuje mezinárodní kánon české literatury? Co znamená mezinárodní úspěch a jak ho dosáhnout? Jak se překládaly a překládají české autorky ve srovnání s autory? Jak se změnily vzorce šíření literatury v důsledku pádu železné opony? Má na šíření české literatury vliv intervence státu například v podobě podpory poskytované Ministerstvem kultury ČR?

Ondřej Vímř

Mgr. Ondřej Vímř, Ph.D., (1978) je historik a sociolog překladu, pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, kde v rámci výzkumné infrastruktury Česká literární bibliografie vede Sekci pro globální a digitální literární studia. Kromě řady odborných prací publikoval překlady z norštiny, švédštiny, angličtiny a italštiny.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Ondřej Sládek

Doc. PhDr. Ondřej Sládek, Ph.D., (1976) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, přednáší na Pedagogické fakultě MU, zabývá se teorií literatury, naratologií, českou literaturou 20. století a dějinami české literární vědy.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Český strukturalismus v exilu

Strukturalismus představuje v české lingvistice, literární vědě a estetice jeden z nejvýznamnějších badatelských směrů, který získal značný ohlas i v zahraničí. Na jeho podobě a rozvoji se v průběhu 20. století nicméně výrazně podepsaly historické a politické události. Mezi emigranty, kteří v letech 1938–1939, 1948 a 1968 opustili Československo, bylo i mnoho významných literárních vědců (například R. Wellek, R. Jakobson, L. Matějka, L. Doležel, P. Steiner, M. Grygar a další). Kniha se zabývá jejich životními osudy, podobou a proměnami jejich vědeckého díla v zahraničí. V centru pozornosti jsou především ti literární badatelé, kteří v exilu v letech 1938–1989 udržovali a rozvíjeli poetiku a estetiku českého strukturalismu anebo se jí ve své práci inspirovali. První část publikace má charakter detailní literárněhistorické a teoretické analýzy, druhá má podobu antologie – obsahuje nejdůležitější dosud nepřeložené texty vybraných exilových literárních vědců.

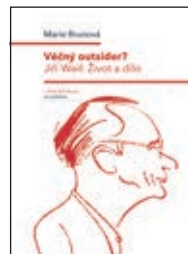
Marie Brunová

MMag. Dr. Marie Brunová (1975) studovala na univerzitách v Brně a v Bochumi. Byla doktorandkou a vědeckou pracovnící na univerzitě v Salcburku. Od roku 2017 působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Je členkou Centra pro studium holokaustu a židovské literatury.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Věčný outsider? Jiří Weil: Život a dílo

V dubnu 2023 se ve spolupráci Ústavu pro českou literaturu AV ČR a Centra pro studium holokaustu a židovské literatury konala konference věnovaná životu a dílu Jiřího Weila (1900–1959). Své příspěvky zde přednesli bohemisté a bohemistky z tuzemska i zahraničí. Tyto referáty tvoří základ knihy, který je obohacený o další studie znalců Weilova díla. I když od smrti Jiřího Weila uplynulo již více než šedesát let, v české literární vědě dosud neexistuje publikace, která by reflektovala aktuální stav výzkumu jeho díla. Z jednotlivých studií vystupuje Weilova ukotvenost v kontextu české meziválečné avantgardy, jeho spojitost s ruskou literární tradicí, ale i ojedinělé místo v literatuře o šoa. Svým obsahem a zaměřením tato kniha nabízí unikátního průvodce při četbě Weilova díla.

Ženy v (e)migraci Posttraumatická vyprávění 20. století

Knihy vznikla na základě stejnojmenného přednáškového cyklu Literárněvědného fóra Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Svazek přináší šest tematických studií věnovaných literární tvorbě žen v emigraci. Badatelky z různých oborů i zemí se ve svých příspěvcích zabývají problematikou změny jazyka u jednotlivých autorek, výběrem témat i literárních prostředků k jejich zpracování, stejně jako vztahem mezi emigrací a genderem nebo emigrací a traumatem. Pozornosti se přitom dostává také tomu, jak jsou autorky v emigraci svým novým kulturním prostředím přijímány a rámovány.

Lucie Antošíková (ed.)

PhDr. Lucie Antošíková, Ph.D., (1982) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a věnuje se výzkumu literární emigrace. Publikovala monografii *Z toho, co bylo / zůstává to, co bude: Básník a kritik Antonín Brousek (2017)*, do češtiny přeložila knihu A. Kratochvila *Posttraumatické vyprávění (2023)*.

**Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR**

Příležitost pro poezii Blahopřejné a oslavné básně v českých časopisech první poloviny 19. století

Příležitostná poezie byla v české literatuře první poloviny 19. století rozšířeným jevem, který zasahoval jak do literárního dění, tak do společenského života utvářející se národní komunity. Časopisecky publikované veršované gratulace, oslavné básně a zdravice reflektovaly aktuální události místního dosahu, stejně jako dějinné mezníky v oblasti politiky, kultury a techniky. Podoba díla, zejména míra jeho okázalosti i originality, přitom vycházela z napětí mezi striktně danými pravidly žánru a osobní výpovědí, formovanou vztahem autora k adresátovi textu. Hranice mezi tvůrčí literární prací a pouhým projevem zdvořilosti či povinné loajality byla proto velmi křehká. Kniha hledá skutečné místo příležitostné poezie v dobové básnické tvorbě, zachycuje její možnosti, ale i limity.

Andrea Vítová

**Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR**

Již vyšlo

V edici *m* vycházejí odborné monografické publikace věnované významným i dosud méně známým uměleckým osobnostem 20. a 21. století se zvláštním důrazem na střeoevropský region.

Barbora Kundračíková
(ed.)

Mgr. Barbora Kundračíková, Ph.D., (1986) působí na Katedře dějin umění Univerzity Palackého v Olomouci. Je vedoucí sbírek moderního umění Střeoevropského fóra Olomouc (SEFO) a spolupracuje s Ústavem dějin umění AV ČR. Zabývá se evropským výtvarným uměním 20. a 21. století, technickým obrazem (fotografie, grafika), metodologií dějin umění a analytickou estetikou.

Koedice s Kunsthalle Praha
a Galerií KODL

Bedřich Dlouhý

Bedřich Dlouhý (1932) je výjimečnou osobností českého umění 20. a 21. století. Monografie poprvé souhrnně prezentuje jeho životní dílo, zasazuje je do místního sociokulturního a estetického kontextu a reflektuje i obecný rámec světa umění. Vedle komplexních umělecko-historických statí, mezi něž patří také studie věnované piktorialním realismům, respektive procesům spojeným s transformací/emi druhé poloviny 20. století a průběžnými změnami pozice umění středovýchodní Evropy v globálním spektru, publikace zahrnuje také příklady Dlouhého volné literární produkce. Dlouhý je zde prezentován jako malíř, ale také jako pedagog podílející se na znouetablování Akademie výtvarných umění v Praze a latentní činitel místního dění.

Orient

Nechme se vtáhnout do tajů Orientu. Edice nás seznamuje se vzdálenými kraji, exotickými kuriozitami, ale i seriózními vědeckými pracemi zabývajícími se dějinami, kulturami a jazyky daných oblastí, a to prostřednictvím překladů autentických literárních památek Orientu i fundovaných, nepředpojatých a zasvěcených studií starších i současných badatelů a orientalistů.

Qušajrího pojednání o nauce súfismu (svazek II)

Qušajrího pojednání bývá často pokládáno za nejoblíbenější i nejautoritativnější klasické shrnutí učení súfijů. Dodnes jej rádi využívají pro didaktické potřeby, neboť Qušajrí nezamýšlel pouze přehledně shrnout učení duchovních mistrů předchozích generací, jejich pojmosloví i nauku o mystické cestě, nýbrž i přesvědčivě ukázat, že toto učení je plně ve shodě s islámem, jak jej chápalí raní muslimové. Oba cíle se mu podařilo splnit na výtečnou, a tak se v jeho encyklopedickém díle přednosti apologetické snoubí s přehlednou strukturou i výstižným výkladem stěžejních konceptů. Druhý díl českého překladu přináší nejobsáhlejší část Qušajrího sumy, a to výklad věnovaný jednotlivým etapám na mystické cestě k Bohu, jakož i souvisejícím morálně-psychologickým otázkám a duchovním realitám.

Abú al-Qásim al-Qušajrí
Bronislav Ostržanský (ed.)

Abú al-Qásim al-Qušajrí (986–1072) byl imám a jeden z nejvlivnějších středověkých súfijských učenců.

Doc. PhDr. Bronislav Ostržanský, Ph.D., (1972) je český islamolog a arabista, který působí v Orientálním ústavu AV ČR a přednáší na Filozofické fakultě UK. Českému čtenáři zpřístupnil mj. díla aš-Šahrastáního a al-Maqrízího (Academia 2021 a 2012).

Paměť

Inspiraci i ponaučení můžeme najít v životních příbězích druhých. Edice nabízí memoárově laděné texty nejen významných českých vědců, ale i dalších zajímavých osobností, jejichž osudy dobře charakterizují pohnutou dobu 20. století. V ediční řadě vycházejí také životopisné monografie a edice korespondence.

Miriam Löwensteinová

Prof. PhDr. Bedřich Loewenstein, CSc., (1929–2017) historik.

Po studiu na UK (v padesátých letech přerušeném z politických důvodů) pracoval v Historickém ústavu ČSAV, v roce 1970 byl propuštěn. Odešel do Západního Berlína a působil na tamní Freie Universität. Po roce 1989 spolupracoval s českými vědeckými institucemi, časopisy a nakladatelstvími.

Doc. PhDr. Miriam Löwensteinová, Ph.D., (1958) koreanistka. Přednáší na Filozofické fakultě UK.

Hovory s Bedřichem Loewensteinem

Rozhovory s Bedřichem Loewensteinem (1929–2017) vedla v letech 2012–2013 jeho dcera. Sledují etapy jeho dlouhého života v kontextu historických zvrátů od konce třicátých let až po rok 2013, ale zabývají se i obecnějšími tématy. Loewenstein se přísně drží objektivity, nesklouzává do sentimentálních tónů, o vlastním životě a jeho peripetích přemýšlí v souvislostech a s nadhledem. I proto jeho vyprávění dokáže poměrně přesně vyvolat obrazy doby. Vzpomínky se podrobně a z více úhlů dotýkají i mnoha méně reflektovaných témat.

Předmluvu napsal Milan Hlavačka

Průvodce

Netradiční způsob pojetí a bohatý obrazový materiál doplněný stručným textem – to jsou atributy knih vycházejících v edici Průvodce. Tematický záběr edice je široký, od historie přes umění a kulturu, přírodu až po zábavná či kuriózní témata.

Antituristický průvodce Římem Od Romula a Rema po Mussoliniho a Pasoliniho

Toto věru není „turistický průvodce“. Naopak, vychází z odmítnutí masového turismu coby škodlivého jevu. Přesto je třeba cestovat, právě i „proti turismu“, a hledat místa skutečně důležitá – ne ta, o kterých turistická propaganda říká, že jsou důležitá – a hledat souvislosti a smysl viděného. Tento (ne)průvodce ve stručných, literárně vypointovaných kapitolách prochází chronologicky dějiny Říma od nejranější antiky po současnost a ukazuje, kde je ta která epocha nejlépe viditelná v městské krajině, které známé či naopak málo známé budovy a artefakty a „místa paměti“ o ní nejlépe vypovídají. Knihu doprovázejí „neturistické“ fotografie, které autor vytvořil během římského pobytu.

Martin C. Putna

Prof. Mgr. Martin C. Putna, Dr., (1968) je literární historik. Přednáší na Fakultě humanitních studií UK, překládá z klasických i jiných jazyků. Zabývá se především vztahem kultury a náboženství.

Magdaléna Chytrá,
Pavel Sekerka,
Anna Procházková (eds.)

Mgr. Magdaléna Chytrá je vedoucí Botanické zahrady PšF MU. Byla editorkou prvního vydání tohoto průvodce.

RNDr. Pavel Sekerka je vedoucí Průhonické botanické zahrady Botanického ústavu AV ČR a předseda Unie botanických zahrad ČR.

Mgr. Anna Procházková pracuje v Botanické zahradě PšF UK jako propagační referentka a je tajemnicí Unie botanických zahrad ČR.

Druhé, aktualizované vydání

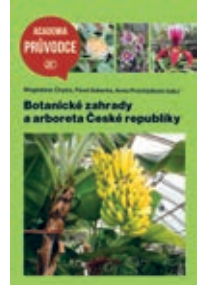
Jaromír Zelenka,
Roman Živor

RNDr. Jaromír Zelenka, CSc., (1957) působil jako vědecký pracovník v Českém geologickém ústavu. Zabývá se stratigrafickou a regionální geologií, mikropaleontologií, hornictvím a jeho historií.

RNDr. Roman Živor (1958) působil v Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR a v Geologickém ústavu AV ČR, kde se věnoval výzkumu fyzikálních a mechanických vlastností hornin. Zabývá se speleologií a hornictvím.

Botanické zahrady a arboreta České republiky

V České republice je více než 40 botanických zahrad a arboret a mezi návštěvníky se těší stále větší oblibě. Již dávno nejsou určeny jen pro odborníky nebo vědce, ale nabízejí bohatý populárně-naučný program a celoroční využití i široké veřejnosti a školám. Publikace představuje většinu z veřejnosti přístupných botanických zahrad a arboret. Čtenář získá souhrnné informace o rostlinných sbírkách ve sklenících i na venkovních plochách, o otevírací době a vstupném, pravidelných akcích pro veřejnost i školy a další užitečné údaje pro spokojenou návštěvu. Fotografie doplňují představu o tom, co zajímavého je zde k vidění. Zahrady jsou v publikaci řazeny abecedně podle názvu obce, v níž se nacházejí, a jejich rozmístění na našem území je zobrazeno v přehledné mapě.

Hornické památky České republiky 2.

Publikace je pokračováním úspěšného stejnojmenného průvodce (Academia 2019) a opět se zaměřuje na památky a pozůstatky hlubinného hornictví. Podává přehled o dalších turisticky zpřístupněných dolech, štolách, hornických skanzenech a muzeích a hornických naučných stezkách. První část obsahuje stručné pojednání o hornických symbolech, zvycích a tradicích. Ve druhé, hlavní části jsou památky představeny po jednotlivých krajích. Uveden je jejich podrobný popis, historie, geologická charakteristika i praktické turistické informace. Významnou součástí knihy je bohatá fotografická dokumentace všech lokalit. V závěru je zařazen výkladový slovníček hornických termínů a pojmů. Kniha je určena zejména příznivcům montánní turistiky, ale i všem zájemcům o hornictví, geologii a historii.

Křížové cesty v Čechách a na Moravě

Kniha je dílem patnáctičlenného autorského kolektivu historiků, památkářů, odborníků z oblasti dějin umění a etnologie. Publikace v úvodu seznamuje s křížovými cestami jako s pozoruhodným historickým a uměleckým fenoménem, ukazuje jejich místo v náboženském a kulturním životě širokých společenských vrstev od 17. století do současnosti. Dále obsahuje přes sto medailonků významných křížových cest v České republice. Jedná se o reprezentativní výběr, který zahrnuje především cesty památkově chráněné. Ke každé cestě jsou uvedeny historické údaje o jejím vzniku, popis současného stavu, její přístupnost, případně legendy a pověsti s ní spojené. Součástí každého medailonku jsou také fotografie. Publikace je určena jak zájemcům o památky a dějiny náboženského života, tak turistům, kteří hledají zajímavý cíl pro svá putování.

Jiří Mikulec
a kol.

Prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc., (1962) je vědeckým pracovníkem Historického ústavu AV ČR a vyučujícím na Pedagogické fakultě UK. Zabývá se českými dějinami ve středoevropském kontextu, zejména náboženskou, kulturní a politickou problematikou raného novověku. Je autorem řady knih a studií na tato témata.

Pod palbou hloubkařů – DODATKY Útoky amerických a britských stíhacích letounů na pozemní cíle v českých zemích v letech 1944 a 1945

Dotatky ke knize *Pod palbou hloubkařů* (Academia 2019), místopisného přehledu takzvaných hloubkových útoků v českých zemích, obsahují nové případy zpracované primárně na základě záznamů v matrikách zemědělných (zejména z Plzeňského a Karlovarského kraje), původní případy doplněné o vzpomínky, o časy útoků a určení jednotek, revidované doprovodné tabulky a v neposlední řadě asi 340 fotografií a dalšího obrazového materiálu domácí i zahraniční proveniencí. Zvláštní pozornost si zaslouží záběry z kamer instalovaných v letadlech (fotokulometů) ve čtyřech dnech: 23. února, 1. dubna, 11. dubna a 16. dubna 1945 s jednoznačně identifikovanými místy.

Filip Vojtášek

PhDr. Filip Vojtášek, (1972) absolvent Filozofické fakulty UK, se více než dvacet pět let věnuje badatelské činnosti na téma letecká válka. Je spoluautorem knih *Praha v plamenech* (2008) a *Bomby na Květnou neděli* (2012) a autorem publikace *Pod palbou hloubkařů* (Academia 2019).

Jaromír Slomek

PhDr. Jaromír Slomek (1958) je literární kritik, publicista a editor. Absolvoval studia bohemistiky a pedagogiky na Filozofické fakultě UK, je autorem literárních bedekrů *Prahou Jaroslava Seiferta* (Academia 2017) a *Prahou bratří Čapků* (Academia 2020).

Prahou Karla Havlíčka Borovského a Boženy Němcové

Literární bedekr nás zavádí na místa spojená se životem a dílem dvou velkých postav českého národního obrození, dvou vrstevníků a přátel, Karla Havlíčka a Boženy Němcové. Bohatě obrazově vybavená příručka věnuje pozornost pražským lokalitám, kde Havlíček a Němcová bydleli a pracovali (oba víckrát změnili adresu), na Žofíně si vzpomeneme, že tam mladá Němcová v roce 1843 okouzila na českém plese intelektuální elitu, nemíneme místa, kde bývaly redakce *Pražských novin* a *Národních novin*, jejichž redaktorem byl Havlíček, vstoupíme do salonu Františka Palackého, kam oba zacházeli, vydáme se také po stopách Josefa Jungmanna, Karla Jaromíra Erbena či Karoliny Světlé, zastavíme se před domy, kde Havlíček a Němcová zemřeli, na Olšanech a Vyšehradě postojíme u jejich hrobů.

Radim Kopáč,
Petr Stančík

Radim Kopáč (1976) píše knihy na témata z okraje literatury a kultury posledních století, často ve vztahu k lidské sexualitě a konzumaci alkoholu.

Petr Stančík (1968) je spisovatel knížek pro děti, mládež i dospělé; je autorem ságy o jezevci Chrujdovi stejně jako románů *Mlýn na mumie* (2013) nebo *Zasvěcení temnotou* (2024).

Praha mordýřská a zlodějská

Průvodce po stovce míst v Praze, kde se to od středověku po rok 1989 hemžilo zlodějnou, násilím, vraždami i sebevraždami. Na nejrůznější motivy, nejrůznějším způsobem. Pro peníze, ze žárlivosti, z nešťastné lásky, z důvodů objektivních i subjektivních, rozumných i nerozumných. Kniha zabírá události neznámé a zapomenuté stejnou měrou jako ty nejvýraznější kauzy typu Kateřina z Komárova, Otýlie Vranská, Václav Mrázek, Olga Hepnarová nebo Jiří Straka. Zpracováním pak jde od dávných příběhů, které jsou dnes spíše legendou nebo morytátem, po případy pečlivě zdokumentované slovem a obrazem – prostě od literatury k realitě a zase zpět. Kniha je bohatě ilustrována: jednak z dobových zdrojů, jednak současnými fotografiemi vybraných míst.

Průvodce povstaleckou Prahou Bojovníci – barikády – pomníky

V roce 2025 si připomínáme osmdesáté výročí konce druhé světové války a s ním spojeného Pražského povstání. V něm se od 5. do 9. května 1945 utkali civilisté, z nichž mnozí neměli možnost projít základním vojenským výcvikem, s přesilou dobře vyzbrojených a vycvičených německých jednotek. Dodnes lze narazit na pamětní desky či pomníčky tam, kde lidé bránící své město položili život. Kniha provádí čtenáře místy, kde se odehrávaly důležité boje či události úzce spojené s přípravou nebo průběhem povstání v hlavním městě. Kromě osudů přímých bojovníků jsou v knize připomínáni i lidé, kteří se v nesprávnou chvíli ocitli na nesprávném místě a stali se obětmi bombardování Prahy či řádění esesmanů. Hlavním cílem je zaznamenat co nejvíce informací o konkrétních bojovnících, kteří si i po osmi desítkách let zaslouží naši nezměrnou úctu a obdiv.

Pavel Šmejkal

PhDr. Pavel Šmejkal, Ph.D., (1966) byl šéfredaktorem měsíčníku *21. století* a časopisu *Svět na dlani*. Nyní působí v redakci internetového deníku *FORUM 24* a tištěného měsíčníku *FORUM 24+*. Je autorem knih mapujících český odboj (vše Academia): *Anthropoid* (2016), *Protektorátem po stopách parašutistů* (2016), *Silver A* (2018) či *S Moskvou za zády* (2021).

Zaniklé obce Katalog sídel zaniklých nebo částečně zaniklých od roku 1945 na území dnešní České republiky

Průvodce po zaniklých obcích je katalogem světa, který neexistuje. Kniha ve stručných medailoncích představuje lokality zaniklé po roce 1945 v důsledku vyhnání českých a moravských Němců, budování hraničního pásma po roce 1948, výstavby přehrad či důlní činnosti nebo budování vojenských cvičkových prostorů. Přibližuje také částečně zaniklé lokality nebo místa, která se změnila z funkčních sídel v rekreační areály. Publikace obsahuje řadu historických i současných fotografií, z nichž mnohé dosud nebyly publikovány.

Jiří Padevět

PhDr. Jiří Padevět (1966), ředitel Nakladatelství Academia, autor knih *Kronika protektorátu* (2021), *Kronika druhé republiky* (2022), *Kronika třetí republiky* (2023), *Krvavý podzim 1938* (2020), *Za dráty* (2018) nebo *Průvodce protektorátní Prahou*, která v roce 2014 získala ocenění Slovník roku a Kniha roku Magnesia Litera.

První republika

Edice přibližuje období první Československé republiky detailním pohledem na jednotlivé oblasti společnosti. Od témat kulturně společenských (např. umělecká avantgarda, církev, divadlo) přes problematiku politických stran, národnostních menšin, armády přes vývoj vědy (fyzika, medicína) po rozvoj podnikání a technických oborů (letectví, železnice, film). Text přibližuje témata populárně-naučnou formou a je ilustrován řadou archivních, dosud nepublikovaných fotografií.

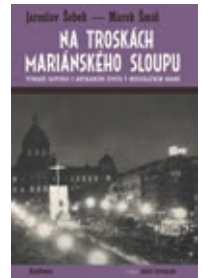
Jaroslav Šebek,
Marek Šmíd

Doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., DSc., (1970) je pracovníkem Historického ústavu AV ČR. V badatelské práci se věnuje politickým, sociálním a církevním dějinám 20. století.

Doc. PhDr. Marek Šmíd, Ph.D., (1979) působí na Katolické teologické fakultě UK a na Filozofické fakultě JU v Českých Budějovicích. Zaměřuje se na moderní české a světové dějiny a církevní dějiny 20. století.

Na troskách mariánského sloupu Vybrané kapitoly z katolického života v meziválečném období

Kniha podává stručný přehled základních tendencí vývoje katolické církve s hlavním těžištěm v zachycení jejího působení v českých zemích v období od vzniku československého státu do konce prvorepublikové státnosti na podzim 1938. K reflektovaným tématům patří mimo jiné institucionální struktura církve i katolického života, vztah se státem i se Svatým stolcem, praktikované formy zbožnosti a proměny katolických festivit. Charakterizovány jsou i vývojové trendy dvou dalších hlavních křesťanských církví – Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské. Zohledněny jsou také národnostní poměry, především česko-německé vztahy na církevní rovině.

Spisy Jakuba Demla

Šlépěje břežínovské Svazek 9.

Devátý svazek Demlových spisů je složen výhradně ze *Šlépějí*. Zahrnuje *Šlépěje XII až XVIII*, vydané v letech 1929–1931. Jak je obvyklé ve sborníkové řadě *Šlépějí*, jde o svazky polytematické. Ústředním tématem, které prolíná většinu těchto svazků, je však přece jenom osobnost Otokara Břežiny, zesnulého roku 1929. Deml nejprve tiskne vzpomínkové materiály, které pak zahrne do knihy *Mé svědectví o Otokaru Břežinovi* (1931) – a reaguje na bohaté kritické ohlasy, jichž se této publikaci dostalo. Polemiky zpochybňovaly zejména autenticitu Demlových zpráv o Břežinově katolicitě a antisemitismu. Svazek doprovází oddíl *Epigrammata*, doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálky původních vydání.

Vydání Spisů Jakuba Demla řídí Martin C. Putna

Jakub Deml

Jakub Deml (1878–1961) je jedním z neoriginálnějších českých spisovatelů 20. století. Katolický kněz, který byl stále ve sporu s církevní vrchností; volný souputník symbolismu, expresionismu, surrealismu i existencialismu; idylik i polemik; mystik i provokatér.

Prof. Mgr. Martin C. Putna, Dr., (1968) je literární historik, zabývající se především vztahem kultury a náboženství.

Spisy Stanislava Komárka

Stanislav Komárek

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr., (1958) biolog, filozof a spisovatel, vystudoval entomologii na Přírodovědecké fakultě UK a působí na Katedře filosofie a dějin přírodních věd tamtéž. Zabývá se dějinami biologie, vztahem přírody a kultury, humánní etologií a biologickou estetikou.

Třetí, doplněné vydání

Příroda a kultura Svět jevů a svět interpretací

Kniha pojednává o souvislostech přírodních a kulturních procesů za použití interpretačního rámce inspirovaného zejména C. G. Jungem a A. Portmannem. Do jaké míry je kultura „pokračováním přírody jinými prostředky“ a do jaké míry se jedná o procesy protikladné či mimoběžné? Je kořen lidské a přírodní kreativity jeden a tentýž, jak to chápala třeba klasická Čína? Podobně jako jiné autorovy knihy i tato vnímá lidskou percepci světa, jednotlivé typy našeho modelování a výkladu přírodních jevů, srovnání světa přírodnin a artefaktů a estetiku živých organismů prostředky eseistiky, jejíž žánr je pro uchopení „měkčích“ souvislostí ve světě vhodnější. Kniha nemá za cíl podávat vyčerpávající bibliografii tohoto neobyčejně rozlehlého tématu, spíše prezentovat „zastřešující“ holistický pohled.

Spisy Vladimíra Macury

Masarykovy boty a jiná publicistika Vybrané spisy 4

Čtvrtý svazek vybraných spisů Vladimíra Macury přináší autorovy recenze a kritiky beletristických i odborných titulů z let 1969–1998 a soubor tzv. semi(o)fejtonů *Masarykovy boty* z let 1992–1993, v nichž Macura s hravostí sobě vlastní podrobuje sémiotické analýze houževnaté mýty a fenomény české, respektive československé kultury a společnosti od národního obrození do rozpadu Československa. Kniha je doplněna doslovem Martina Lukáše a kolážemi Miroslava Huptycha.

Edičně připravili Martin Lukáš a Natálie Trojková

Vladimír Macura

PhDr. Vladimír Macura, DrSc., (1945–1999) literární historik a teoretik, sémiolog, překladatel a beletrista, autor celé řady studií, esejů, fejtonů a recenzí.

Společnost

Kam směřuje dnešní společnost? Odpověď na tuto a další otázky můžeme hledat v dílech renomovaných českých i zahraničních autorů, která reagují jak na změny ve společnosti samé, tak na nové myšlenky v širokém oboru lidského myšlení, zvaném prostě společenské vědy.

Natalie Simonová,
Tomáš Katrňák (eds.)

PhDr. Natalie Simonová, Ph.D., (1978) působí v Sociologickém ústavu AV ČR. Orientuje se na výzkum třídních a sociálních nerovností a mobility ve střední Evropě.

Prof. PhDr. Tomáš Katrňák, Ph.D., (1973) působí na Fakultě sociálních studií MU. Specializuje se na sociální stratifikaci, sociální statistiku, sociologickou metodologii a statistickou analýzu dat.

Kdo se drží nahoře Sociální nerovnosti v zemích Visegrádu

Kniha vychází ze skutečnosti, že státy dnes již bývalého socialistického bloku nevytvořily specifické vzorce dosahování sociálního statusu, tj. sociální mobility. Dokonce ani po pádu socialismu se nedaří najít totožný vzorec transformace sociální struktury. Cílem publikace je identifikovat, a především vysvětlit relativně neměnné mechanismy sociální mobility v ČR a dalších státech střední Evropy, zejména zemích Visegrádu. Analýzy jednotlivých autorů byly vedeny snahou zmapovat fungování dílčích dimenzí sociální struktury, tj. popsat země Visegrádu z hlediska jejich třídní struktury a poukázat na vývoj jejich třídního rozložení i na úlohu žen v třídním rozdělení společnosti. Historická linie publikace se věnuje kádrové a personální politice a rekonverzi socialistických elit v zemích střední a východní Evropy.

Lži, které svazují Nové pojetí identity

Anglický název knihy *The Lies That Bind* v sobě nese několik významů – lži, které svazují, spojují i zavazují současně. Britský filozof z poloviny ghanského původu Kwame Anthony Appiah se v ní zabývá otázkami identit – rasové, etnické, třídní, náboženské, národnostní a kulturní, jejich vznikem, podstatou a konflikty. Na příkladech konkrétních lidí, od Antona Wilhelma Ama, černošského sirotka z Afriky, ze kterého se stal přední evropský filozof, přes Itala Sveva, spisovatele, jenž změnil občanství, aniž by se hnul z místa, až po svého otce, vášnivého bojovníka proti kolonialismu, ochotného položit život za národ, který ještě ani neexistoval, poukazuje na vnitřní rozpor, nejednoznačnost a nestabilitu kolektivních identit, jejich nejasné vymezení a hranice a na mýty, o které se opírají a na kterých stojí.

Z angličtiny přeložil Martin Štefl

Zákon cti

Autor, mnohými považovaný za „jednoho z nejdůležitějších filozofů dnešní doby“ (*New York Times Book Review*), v tomto průkopnickém díle mění způsob, jakým chápeme lidské chování i to, jak dochází k sociálním reformám. Pomocí oslnivé argumentace ukazuje, že nová demokratická hnutí v posledním století nebyla vedena zákonnými opatřeními shora. Zabývá se ukončením instituce souborje v aristokratické Anglii, bouřlivými boji o zrušení svazování chodidel v Číně 19. století, povstáním obyčejných lidí proti hrůzám transatlantického otroctví a vraždami ze cti v současném Pákistánu. Vytvořil „fascinující studii morální evoluce“ (*Philadelphia Inquirer*), jež poukazuje na rozhodující roli, kterou v boji proti nelidskosti člověka vůči člověku hraje čest.

Z angličtiny přeložil Martin Štefl

Kwame Anthony Appiah

Kwame Akroma-Ampim Kusi Anthony Appiah (1954) je britsko-ghanský filozof, kulturní teoretik a romanopisec, mezi jehož zájmy patří politická a morální teorie, filozofie jazyka a historie afrického myšlení. Působí na katedře filozofie New York University a na NYU School of Law.

Kwame Anthony Appiah

↑

Matej Cívik

Mgr. Matej Cívik, Ph.D., (1986) je slovenský filozof se zaměřením na současnou morální a politickou filozofii. Vyučuje na Univerzitě Pardubice a působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Obhájil disertační práci na téma „Liberalismus a jeho ospravedlnění v současné politické filozofii“.

Liberálové a ti druzí

Kniha představuje liberalismus jako způsob nahlížení na společnost a zároveň hlubokou tradici politického myšlení. Vychází především ze současných politických diskusí v České republice a v celé střední Evropě a snaží se je přístupným způsobem filozoficky uchopit. Kromě vysvětlení zdrojů liberálního politického myšlení, jeho historie a současnosti se věnuje základním sporným tématům ve veřejném prostoru: státnímu přerozdělování bohatství, feminismu, právům homosexuálů, „cancel culture“ či „woke“ aktivismu. Kniha čtenářům umožňuje porozumět hodnotovým základům současné společnosti, jak je vnímají nejen liberálové, ale i jejich oponenti.

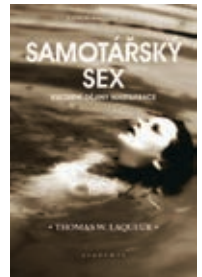

Thomas W. Laqueur

Thomas W. Laqueur (1945) je historik, sexuolog a spisovatel. V současné době působí jako profesor historie na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Samotářský sex
Kulturní dějiny masturbace

Kniha se pokouší o analýzu jednoho z posledních kulturních tabu. Začíná jeho prehistorií v Bibli a antice, kdy se tento nejméně škodlivý a nejuniverzálnější způsob sexuálního uspokojování pěstoval prakticky bez zájmu náboženských i vědeckých autorit, a končí třetí vlnou feminismu, konceptuálním uměním a online světem dnešní doby, kdy se masturbace stále považuje za něco trapného a nevhodného. Počátky tohoto postoje vidí Laqueur v osvícenství – konkrétně na počátku 18. století, kdy se stal tématem mnoha morálních i lékařských debat anonymní traktát s názvem *Onania*.

Z angličtiny přeložila Sylva Ficová

Žurnalistika 4.0 a její etika Umělá inteligence v redakcích zpravodajských médií

Více než sto let od uvedení Čapkova dramatu *R. U. R.*, v němž se poprvé objevilo slovo robot, dobývá automatizace také redakce tuzemských zpravodajských médií. Žurnalistika vstoupila do nové, čtvrté fáze svého vývoje, která je i nedílnou součástí nového komunikačního modelu člověk–stroj. Robotizace a prvky umělé inteligence se uplatňují nejen při sběru a třídění informací (tzn. v oblasti newsgatheringu), ale též při tvorbě a distribuci zpravodajských obsahů (tzn. v oblastech news production a news distribution). Publikace se zabývá proměnou redakcí zpravodajských médií po nástupu automatizace a klade si otázky s tím související: Ve kterých oblastech nahradí roboti novináře? Jaké nové pozice vznikají po nástupu automatizované žurnalistiky? Dovede české publikum rozlišit texty napsané robotem a člověkem?

Václav Moravec a kol.

PhDr. Václav Moravec, Ph.D., (1974) působí na Katedře produkce FAMU. Veřejnosti je znám jako moderátor a dramaturg České televize. Za svou novinářskou práci získal několik ocenění (např. Novinářská křepelka, Elsa či TýTý).

Hledání smyslu v nedokonalém světě

Má život smysl? Může mít život smysl, když je svět plný utrpení a když tolik věcí závisí na náhodě? Tyto otázky je těžké vyřešit. Jsou chvíle, kdy se setkáváme se všedními, nelogicky krutými a tragickými událostmi, které nás nutí pochybovat o hodnotě našeho života. Iddo Landau však tvrdí, že náš život často smysluplný je nebo by mohl být – jen jsme si nastavili latku pro hodnocení toho, jaký smysl má, příliš vysoko. Pokud jde o smysl života, vysvětluje Landau, dovolili jsme, aby se dokonalé stalo nepřítelem dobrého. Nepodařilo se nám docílit toho, aby život byl dokonale smysluplný, a proto jsme ve svém životě neviděli žádný smysl. Musíme se zaměřit na posílení a docenění smyslu našeho života a Landau nám ukazuje, jak to udělat.

Iddo Landau

Z angličtiny přeložil David Černý

Již vyšlo

Studentské práce

Studentská soutěž Nakladatelství Academia je určena studentům a absolventům vysokých škol a probíhá ve třech kategoriích: Vědy o živé přírodě a chemické vědy, Vědy o neživé přírodě a Humanitní a společenské vědy. Vítězné práce vycházejí v této edici. Informace o soutěži najdete na webových stránkách <https://soutez.academia.cz>.

Jan Faltejsek

Mgr. Jan Faltejsek (1998) je absolventem oboru Medicinální chemie na PřF UK. Ve výzkumné skupině bioanorganické chemie se zabývá vývojem radiofarmak na bázi radioaktivních izotopů kovů. Soustředí se na molekulární design ligandů, syntézu komplexů a spektrální metody.

Makrocykly a komplexace velkých iontů kovů

V posledních letech se v nukleární medicíně stále více využívají radioizotopy těžkých prvků ze spodní části periodické tabulky. Tyto velké kovové ionty vyžadují ligandy vyhovující jejich unikátním vlastnostem. Komplexy polyazamakrocyclických ligandů se v radiomedicíně používají již dlouhou dobu jako diagnostická a terapeutická činidla. Práce si klade za cíl přispět k pochopení koordinační chemie komplexů velkých makrocyclů a velkých kovových iontů a vytyčit cestu novému makrocyclickému skeletu, který byl dříve v literatuře znám pod názvem H_4 pyta. Data potvrzují, že tento ligand je vhodným výchozím ligandem pro návrh účinných chelátorů pro velké lanthanoidy a další velké kovy a že tato struktura má dobrou perspektivu pro použití v nukleární medicíně.

Světlo jako médium Umělé světlo v českém výtvarném umění od devadesátých let po současnost

Jak přítomnost umělého světla transformovala podobu uměleckého díla? Co se děje s naším tělem a vnímáním a jak se proměnila percepce ve vztahu k objektům a situacím, které postrádají jasné materiální hranice? Jak s těmito fenomény pracují masové akce typu Signal Festival? Kniha podniká hlubinnou sondu do pulzujícího prostředí tuzemského „light artu“ a na příkladu nenarrativních světelných děl formuluje teoretický rámec, jehož prostřednictvím lze mapovat a uchopovat tyto tendence. V jednotlivých částech odkrývá historické souvislosti, popisuje proces dematerializace a jeho vliv na subjekt a poprvé v českém kontextu přináší ucelenou, podrobnou a kritickou reflexi světelného umění ve veřejném prostoru.

Denisa Michalinová

Mgr. Denisa Michalinová (1998) je teoretička umění, nových médií a vizuální kultury zabývající se problematikou moderní a současné umělecké praxe. Je doktorandkou Akademie výtvarného umění v Praze v rámci programu Teorie a dějiny současného umění.

Uměle inteligentní doporučovací systémy

Doporučovací systémy jsou v současné době asi vůbec nejvýznamnější aplikací umělé inteligence. Do životů (zejména mladých lidí, ale zdaleka nejen těch) zasahují skrze sociální sítě, internetové i kamenné obchody, služby pro sledování filmů nebo poslech hudby či pro výběry zájezdů, hotelů a restaurací. Dokonce dnes zasahují i do našich nejméně známých oblastí života prostřednictvím různých seznamovacích aplikací. Kniha slouží jako prakticky zaměřené nahlédnutí pod pokličku takovýchto systémů. Je určena zájemcům o datovou vědu a umělou inteligenci, programátorům, manažerům IT projektů, ale i všem lidem z netechnologického prostředí, kteří se chtějí dozvědět více o systémech, jež bez velkého přehánění změnily tento svět a chování lidí.

Patrik Müller

Mgr. Patrik Müller (1996), absolvent oborů Informační systémy a Informatika na Ostravské univerzitě a SPŠ ve Frenštátě pod Radhoštěm. Věnuje se webovým systémům a umělé inteligenci v akademické i firemní sféře. V minulosti publikoval také netechnologické internetové články o hudbě a kultuře.

Šťastné zítřky

Vliv totalitní ideologie na kulturu, vědu a život celé společnosti analyzuje edice prostřednictvím textů vzniklých jednak během komunistického režimu, jednak po roce 1989. Jednotlivé tituly zobrazují na první pohled vlídnější, ale o to zruďnější a nebezpečnější tvář totalitního režimu, ať již nacistického, nebo komunistického, totiž tvář režimní každodennosti.

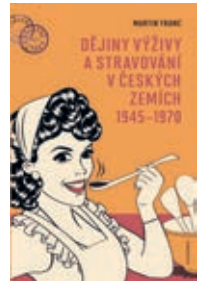

Martin Franc

Doc. PhDr. Martin Franc, Ph.D., (1973) působí v Oddělení dějin Akademie věd v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR a přednáší na Fakultě humanitních studií UK. Věnuje se dějinám výživy a stravování v 18.–20. století, dějinám životního stylu po roce 1945, sociálním dějinám vědy a historii vědní politiky.

Dějiny výživy a stravování v českých zemích 1945–1970

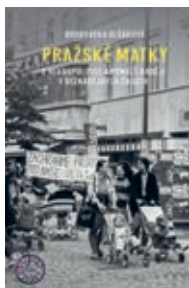
Publikace přináší celkový pohled na dějiny výživy a stravování od poválečné bída a přísného přidělového systému až po velký rozmach české haute cuisine na konci šedesátých let. Autor se zaměřuje jak na domácí vaření, tak na stravování v restauracích i v jídelnách. Ukazuje, jak se utvářely ceny potravin a co lidé vnímali jako luxus. Zkoumá nejrůznější aspekty ovlivňující stravovací návyky a zaměřuje se i na dobovou propagaci zdravé výživy a na prosazování inspirací ze zahraničí. Problematiku zasazuje do širokého kontextu kulturních, sociálních, hospodářských, ale i politických dějin. Dozvíte se, jak se u nás konzumovalo velrybí maso, co rád jidal Antonín Zápotocký, jak se v padesátých letech přejmenovalo Tournedos Rossini, jak se sháněla čočka a játra i jak se bojovalo proti obezitě.

Na prahu socialismu Československo v letech 1956–1960

Východiskem publikace jsou dramatické události roku 1956 – odhalení Stalinových zločinů na XX. sjezdu KSSS, bouře polských dělníků i protikomunistické povstání maďarského lidu. Ukazuje, jak se vládnoucí KSČ snažila situaci stabilizovat násilnými prostředky i kroky, vedoucími ke zvýšení životní úrovně obyvatel. Přibližuje tak významné okamžiky vývoje, jako byla volba Antonína Novotného prezidentem republiky v roce 1957, třídní a politické prověrky o rok později, sebevražda ministra Šlechty a jeho manželky, dokončení kolektivizace zemědělství, ale i tak významný úspěch, jakým byla československá expozice na světové výstavě v Bruselu. Práce končí vyhlášením Československé republiky socialistickým státem v roce 1960. Tento zdánlivý triumf komunistického režimu však v sobě nesl zárodky dalších problémů, které vyvrcholily reformním hnutím šedesátých let.

Pražské matky O nekropolitice a pomalé naději v beznadějných časech

Ve druhé polovině osmdesátých let 20. století vytvořily Pražské matky jednu z prvních nezávislých ekologických protestních skupin. Kniha představuje okolnosti a důvody jejího vzniku, podrobně popisuje ekologickou situaci v Praze a snaží se poukázat na specifickou roli žen v ekologických protestech. Ačkoli činy Pražských matek neměly primárně politickou motivaci, v ekologicky zdevastované a apatií sužované společnosti, která neprotestovala už ani proti vyplácení „pohřebního“ obyvatelům ekologicky nejpostiženějších oblastí, představovaly jejich akce pomalou naději na zlepšení vztahu k životnímu prostředí jak jednotlivců, tak celé společnosti.

Jiří Pernes

Doc. PhDr. Jiří Pernes, Dr., (1948) je historik, vědecký pracovník Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Odborně se zaměřuje na dějiny KSČ a komunistického režimu a také na moravské a české dějiny na přelomu 19. a 20. století. Je autorem četných odborných studií a knih a také popularizačních prací.

Doubravka Olšáková

Mgr. Doubravka Olšáková, Ph.D., (1977) působí v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a na Fakultě sociálních věd UK. Profesionálně se zaměřuje na soudobé a environmentální dějiny a na dějiny vědy a techniky.

Catriona Kellyová

Historička Catriona Kellyová (1959) je profesorkou ruštiny na Oxfordské univerzitě. Na svém kontě má celou řadu publikací o dějinách ruské kultury.

Soudruh Pavlík

Vzestup a pád sovětského chlapce-hrdiny

Kniha se snaží zmapovat vývoj legendy o Pavlíku Morozovi, který byl po generace dáván sovětským dětem za příklad bezpodmínečné věrnosti a lásky k vlasti. Sleduje nabalování propagandy, využívání rodinné tragédie nejen k boji proti kulakům a formování smyšleného mýtu o hrdiném dětském mučedníkovi komunismu. Autorka zakomponovala do textu také autentické vzpomínky ruských seniorů na dobu, kdy se s příběhem v dětství setkali. Text je doplněn řadou map a dobových fotografií a materiálů. V poslední kapitole jsou pak shrnuta fakta o případu Pavlíkovy vraždy. Kniha je dobrou volbou pro zájemce o dějiny Sovětského svazu, kteří se chtějí na notoricky známý příběh podívat jinýma očima.

Z angličtiny přeložil Aleš Valenta

Tomáš Vilímeček

Doc. PhDr. Tomáš Vilímeček, Ph.D., (1976) historik, politolog a vedoucí oddělení sociálních a kulturních dějin Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Věnuje se československým a německým dějinám po roce 1945. Získal Cenu AV ČR za mimořádný výsledek výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (2020).

Vážený soudruhu prezidente

Kniha přibližuje problematiku stížností, které českoslovenští občané adresovali prezidentovi a jeho kanceláři v letech 1968 až 1989. Jednalo se o tisíce dopisů ročně. S využitím doposud opomíjených archivních pramenů autor analyzuje jednotlivé problémové okruhy evidovaných stížností, které se mimo jiné týkaly bydlení a bytové politiky, sociálního zabezpečení, pracovněprávních vztahů, životního prostředí, cestování do zahraničí, školství a kultury. Na řadě konkrétních případů ilustruje průběh komunikace mezi stěžovateli, prezidentskou kanceláří a dalšími orgány, které se k jednotlivým záležitostem vyjadřovaly, a poukazuje na chronické společenské problémy, jež se ve stížnostech zrcadlily. Klade si rovněž otázku, kdo, proč a s jakým výsledkem se na hlavu státu obracel nejčastěji.

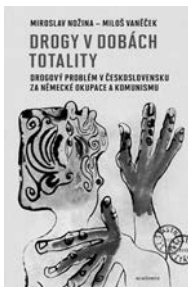
Vodní socialismus

V knize *Kult jednoty* (Academia 2018) autoři ukázali, jak radikální transformační vize vedené stalinskou ideologií mobilizovaly vodní zdroje pro výstavbu socialismu. Poststalinské období přineslo nové výzvy. V principu malthusiánské přesvědčení vodohospodářské byrokracie (hydrokratů), že „máme jen tu vodu, která na nás spadne“, již nekompromitovaly představy o neomezených možnostech vědy a techniky. Naopak, podobně jako v dalších zemích globálního Severu vystřídal éru frenetické výstavby důraz na racionální správu a environmentální konsekvence. Specifické podmínky státního socialismu ovšem vyžadovaly odlišné způsoby řešení. Českoslovenští hydrokraté tak na rozhraní mezinárodního odborného diskurzu a socialistické reality formovali jakýsi „vodní socialismus“. Byla jeho nutným výsledkem ekocida? A lze tak vnímat stavbu Nových Mlýnů?

Jiří Janáč

Mgr. Jiří Janáč, Ph.D., (1978) působí v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a specializuje se na sociální a kulturní dějiny techniky s přesahem k environmentálním dějinám. S Doubravkou Olšákovou publikoval monografii *Kult jednoty* (Academia 2018) o československé adaptaci stalinského plánu přeměny přírody.

Koedice s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR

Drogy v dobách totality Drogový problém v Československu za německé okupace a komunismu

Knihou komplexně zpracovává drogový problém v Československu od roku 1938 do roku 1989, kdy u nás byly u moci totalitní režimy. Publikace je rozdělena do tematických bloků obsahujících nástin mezinárodní situace a poté rozbor stavu v Československu. Hlavními tématy jsou využívání drog tajnými službami a armádou, lékařský výzkum psychoaktivních látek, nelegální produkce a distribuce drog, drogové subkultury a konzumace drog, legislativní rámce drogového problému, práce bezpečnostních složek, léčba drogových závislostí a prevence toxikomanie. Cílem publikace je přispět k prohloubení informovanosti o problému zneužívání drog a k formování protidrogové politiky v České republice.

Miroslav Nožina,
Miloš Vaněček

Již vyšlo

Theatrológica

Edice *Theatrológica* zpřístupňuje odborné práce z oblasti teorie a dějin českého i světového divadla a dramatu. V edici vycházejí jak původní český psané divadelněvědné monografie, tak překlady významných teatrologických děl ze zahraničí. Edici připravuje Tým pro výzkum moderního českého divadla Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR.

Tomáš Kubart

Mgr. Tomáš Kubart, Ph.D., (1986) pracuje v Týmu pro výzkum moderního českého divadla při Oddělení literatury 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR, kde se zabývá bibliografií českého moderního divadla. Je členem Centra pro výzkum performativity UP v Olomouci a Teatrologické společnosti.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Blázinec nebo vězení Vídeňský akcionismus jako reakce na válečné trauma

Čtyři spolužáci z vídeňské grafické průmyslovky se na začátku šedesátých let 20. století scházeli U Granátníka nejen kvůli vinným specialitám, ale také aby společně sdíleli své zaujetí akčním uměním a provokativní estetikou, jež měla v Rakousku dlouhou tradici jako prostředek politického komentáře. Günter Brus, Hermann Nitsch, Otto Muehl a Rudolf Schwarzkogler, známí jako Vídeňští akcionisté, svými akcemi, především „prasáckým slovníkem“ v podobě explicitní nahoty, krve a rozpáraných jehňat, provokovali nejen své rakouské současníky: jejich umělecké gesto dokáže vyvolat rozruch i dnes. Kniha nabízí čtení jejich tvorby skrze kombinaci metodologických přístupů z oblasti divadelních a performančních studií, psychologie a sociologie a odhaluje, že nemocní nebyli akcionisté, ale rakouská společnost.

Člověk v soukoll Systému Česká modelová dramatika šedesátých let

Havlova *Zahradní slavnost*, Uhdeho *Král-Vávra* či Klímův *Zámek* patří asi k třicítce dramatických textů, které v šedesátých letech 20. století zásadně ovlivnily tvář českého divadla a které můžeme souhrnně označit termínem modelové drama. Spojuje je jak řada formálních znaků, tak zejména dominantní téma postavení jedince proti utlačujícímu mocenskému systému. Monografie zkoumá fenomén modelové dramatiky z mnoha úhlů: zasazuje ji do společenského a historického kontextu a hledá její inspirační zdroje, ať už v domácí satirické tradici, či absorbováním vlivů tvorby Friedricha Dürrenmatta a absurdního divadla. Podrobnou analýzou poetiky jednotlivých her přispívá k hlubšímu pochopení podoby a proměn českého dramatu v takzvaných zlatých šedesátých.

Jitka Šotková

Mgr. et Mgr. Jitka Šotková, Ph.D., (1982) je teatroložka, dramaturgyně a divadelní publicistka. Pracuje v Týmu pro výzkum moderního českého divadla při Oddělení literatury 20. století a literatury současné ÚČL AV ČR.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

R.U.R. 100 Čapkovni roboti doma a ve světě

Divadelní hra Karla Čapka *Rossum's Universal Robots*, neboli *R.U.R.*, je bezesporu nejznámějším a nejpřekládanějším českým dramatem, jež záhy po svém vzniku překročilo hranice českého divadla a stalo se součástí světové kultury. Sto let, které nedávno uběhly od divadelní premiéry *R.U.R.*, jsou příležitostí nově nahlédnout tuto dodnes živou hru z několika možných zorných úhlů. V úvodním oddíle kniha nabízí interpretační kapitoly, které stopují inspirační a myšlenkové zdroje hry a zasazují ji do dobového kontextu. Další části představují její inscenace, jakož i překlady a nejrůznější mediální adaptace. Záměrem kolektivní monografie *R.U.R. 100* je především připomenout stálou přítomnost tohoto Čapkova díla v evropské kultuře a ukázat nesmazatelnou stopu, kterou zanechalo v dramatické literatuře.

Marek Lollok,
Aleš Merenus (eds.)

Mgr. et Mgr. Marek Lollok, Ph.D., (1985) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, kde se zaměřuje na současné české drama a českou prózu.

Mgr. Aleš Merenus, Ph.D., (1979) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a věnuje se výzkumu historie českého moderního dramatu, literární a divadelní teorii a české próze 20. a 21. století.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Theatrum Neolatinum

Ediční řada *Theatrum Neolatinum* si klade za cíl zpřístupnit vybrané dramatické texty z období raného novověku, které vznikly v českých zemích a jsou spjaté s prostředím tehdejších škol, pro něž byla latina a antický svět vůbec základem vzdělanosti.

Magdaléna Jacková,
Markéta Klosová,
Alena Bočková,
Martin Bažil,
Kateřina Bobková-
Valentová (eds.)

Mgr. Magdaléna Jacková, Ph.D., (1976) vystudovala latinu, divadelní vědu a francouzštinu na Filozofické fakultě UK. Působí v oddělení starší literatury Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se raně novověkým bohemikálním dramatem, o němž publikovala řadu studií a několik monografií.

Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR

Latinské biblické drama v českých zemích doby předbělohorské Svazek III.

Třetí svazek ediční řady *Theatrum Neolatinum* se věnuje latinským biblickým hrám vzniklým v 16. a na počátku 17. století v českých zemích. V úvodní studii autoři sledují proměny tohoto typu her od středověku do raného novověku, srovnávají bohemikální texty s produkcí z jiných zemí a pozornost věnují také souvislosti raně novověkých her s antickým, respektive starořímským dramatem. Druhou část publikace tvoří komentovaná edice čtyř novodobě dosud nevydaných her, která je doplněná zrcadlovým překladem do češtiny. Jedná se o drama *Toboeus comedia sacra et nova* (1569) Jana Aquily z Plavče (kolem 1520–1573/4), hry *Gedeon* (1606) a *Iosephiados comedia* (cca 1607) Andrease Rochotia (kolem 1583–1623) a *Tobias Junior* (1616) jezuity Georgia Dingenauera (1571–1631).

Umění

Ediční řada Umění je platformou různých přístupů k výtvarnému umění, od monografických publikací významných uměleckých osobností až ke knihám soustřeďujícím se na teorii umění a na nové přístupy zkoumání výtvarného umění a jeho smyslu.

Hynais

Monumentální dvoudílná monografie malíře Vojtěcha Hynaise (1854–1925) s bohatou obrazovou přílohou si klade za cíl zaplnovat mezeru v dosavadním bádání o českém a evropském umění přelomu 19. a 20. století. Proto je v první části podáván náhled na Hynaisův život v kontextu soudobého kulturního dění. Kromě kapitol zaměřených na způsob malby, stavbu kompozic a práci s modely jsou těžiskem knihy tematicky uclenené bloky. Vhled do autorovy korespondence přibližuje zázemí jeho života, kontakt se světově významnými osobnostmi či práci s žáky na Akademii. Druhý díl knihy zahrnuje soupisový katalog Hynaisových olejomaleb a pastelů, přičemž bohaté přílohy přibližují životopisná data, soupis výstav, cen a vyznamenání, adres ateliérů a bydlišť a ukázky Hynaisových podpisů.

Marie Mžýková

Doc. PhDr. Marie Mžýková, CSc., (1945) historička umění, vysokoškolská pedagožka, kritička a kurátorka výstav, se cíleně věnuje tvorbě Vojtěcha Hynaise. Dvakrát získala knižní cenu roku za monografie z let 1990 a 2000.

Koedice s Galerií KODL

Martin Krummholz

PhDr. Martin Krummholz, Ph.D., (1974) je historik umění působící na Univerzitě Palackého v Olomouci. Zaměřuje se na barokní architekturu a štuk, šlechtická sídla, krajinářské parky a české sochařství přelomu 19. a 20. století. J. B. Fischerovi z Erlachu věnoval řadu odborných textů a také výstavu uspořádanou v pražském Clam-Gallasově paláci.

Johann Bernhard Fischer z Erlachu

Kniha představuje jednu z nejoriginálnějších osobností evropského baroka, architekta Johanna Bernharda Fischera z Erlachu (1656–1723). Přestože se nejslavnější výtvoři tohoto císařského dvorního umělce staly ikonami barokní Vídně a Salcburku, zasáhl svými projekty i na Moravu a do Čech, kde se kromě realizovaných staveb stal velmi inspirativním i Fischerův originální architektonický projev. Ten charakterizuje radikální tvarování hmoty a výrazně se uplatňující plastická výzdoba. Bohatě ilustrovaná publikace je vůbec první česky vydanou Fischerovou monografií. Čtenáře seznámuje s umělcovou tvorbou a jejím dobovým i architektonickým kontextem, reflektuje aktuální stav bádání a shrnuje rovněž autorovy vlastní badatelské poznatky.

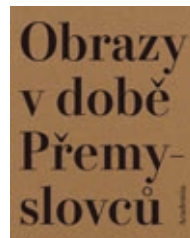

Jan Klípa a kol.

PhDr. Jan Klípa, Ph.D., (1976) vědecký pracovník Ústavu dějin umění AV ČR a vysokoškolský pedagog na Filozofické fakultě UK. Zaměřuje se na středověké deskové malířství, románské umění ve střední Evropě, umělecké řemeslo a vztah umění a liturgie. Je autorem řady odborných článků a textů v kolektivních monografiích.

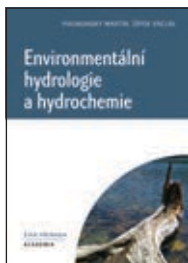
Obrazy v době Přemyslovců

Kniha, připravená kolektivem autorů, historiků umění a historiků, představuje aktuální pohled na tuzemské výtvarné umění zhruba mezi lety 1000 a 1300. Jejím tématem jsou obrazy v širokém smyslu slova (sochařství, nástěnná a knižní malba, zlatnictví, textilní produkce, pečeti, mince a další) a částečně též architektura jako základní rámec, v němž byly tyto obrazy vytvářeny, vnímány a interpretovány. Proměny raně středověké vizuální tradice jsou představeny ve střeoevropském kontextu s ohledem na sociohistorické souvislosti vzniku jednotlivých artefaktů, a především na jejich komunikační roli v rámci liturgie, memorie či rituálů mocenské reprezentace. Monografie se zaměřuje také na působení konkrétních aktérů: donátorských osobností církevních i světských, samotných tvůrců i komunit uživatelů.

Živá a neživá příroda

Živá a neživá příroda přináší vědecké i populárně-naučné studie. Na jedné straně se zde setkáte s obory zabývajícími se organismy a vším, co s nimi souvisí, tedy od chemických dějů až po celé ekosystémy, na straně druhé je předmětem zkoumání planeta Země od nejstarší minulosti až po její zařazení v rámci sluneční soustavy. Zvláštní pozornost je věnována vztahům mezi organismy a jejich prostředím a vztahům organismů navzájem.

Environmentální hydrologie a hydrochemie

Kniha originálním způsobem shrnuje poznatky z oblasti hydrologie a hydrochemie (kvalita vody). V části zaměřené hydrologicky je detailně popsán cyklus vody na Zemi včetně energetických bilancí (srážky, odtok, výpar), proudění vody v korytech řek, hydrologické modely, hydrologické prognózy, problematika povodní a sucha atd. Hydrochemická část pak podrobně pojednává o kvalitě srážkové, povrchové a podzemní vody, koloběžích živin ve vodě, znečišťujících látkách, samočisticích procesech atd. Nechybí ani kapitoly týkající se nakládání s vodou (pitná voda, odpadní voda, recyklace vody) či geografický pohled na kvalitu povrchových a podzemních vod v ČR. Kniha je pojata jako vysokoškolská učebnice s množstvím doplňujícího textu v cíleně zaměřených boxech, obrázků, grafů a souhrnných tabulek.

Martin Pivokonský,
Václav Šípek

Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., (1974) je environmentální chemik, hydrochemik a vodárenský technolog. V současnosti je ředitelem Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR a přednáší na PíF UK. Zabývá se výzkumem v oblasti znečištění a úpravy vody.

RNDr. Václav Šípek, Ph.D., (1983) je zástupcem ředitele v Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR. Odborně se věnuje hydrologickým modelům a půdní hydrologii a přednáší na PíF UK.

Vilém Podrázský,
Václav Cílek,
Zdeněk Vacek (eds.)

Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., (1961) působí na katedře pěstování lesů na ČZU v Praze.

RNDr. Václav Cílek, CSc., (1955) pracuje v Geologickém ústavu AV ČR. Značnou pozornost věnuje popularizaci vědy.

Ing. Zdeněk Vacek, Ph.D., (1987) je odborný asistent katedry pěstování lesů na ČZU v Praze.

Introdukované dřeviny v českém lesním hospodářství

V souvislosti s klimatickou změnou a s nezbytným zájmem zajistit stabilní a funkční lesní porosty roste zájem odborné lesnické veřejnosti také o využití druhů, které u nás nejsou původní. Rovněž potřeba nahradit stávající monokulturní porosty stabilnějšími vede ke snahám o rozšíření sortimentu dřevin schopných odolat dnešnímu turbulentnímu prostředí. Proto je cílem publikace shrnout disponibilní poznatky o introdukovaných dřevinách využitelných lesnickou praxí. Kromě douglasky, grandisky a dubu červeného jsou analyzovány i dřeviny méně zastoupené. Snahou je poskytnout současný stav poznání ohledně jejich ekologických nároků, možnostech pěstování i vystihnout případná rizika, která jsou s rozšiřováním nových druhů v lesních porostech potenciálně spojena.

Jiří Šantrůček,
Hana Šantrůčková
a kol.

Stabilní izotopy biogenních prvků Použití v biologii a v ekologii

Již téměř sto let vědci prohlubují své poznatky o tom, že základní biogenní prvky (C, O, H, N) mají více stabilních izotopů (SI) a jejich rozdělení v litosféře, hydrosféře a biosféře Země je nerovnoměrné. Zkoumání heterogenity a zákonitostí přirozeného výskytu SI našlo v posledních desetiletích uplatnění v (paleo)klimatologii, archeologii, biologii i ekologii. Právě posledním dvěma oborům je věnována tato monografie. Vznikla na základě dvacetileté zkušenosti autorů, biologů, s frakcionací SI C, N, O a H v metabolismu rostlin a půdních mikroorganismů a při fyzikálně chemických pochodech výměny látek mezi ekosystémy, atmosférou a pedosférou. Publikace, první svého druhu v češtině, je v první řadě určena biologům a ekologům, ale se základy izotopové frakcionace seznamuje i zájemce z jiných oborů.

Již vyšlo

Popularizace vědy

K popularizaci vědy a jejích výsledků nejširší veřejnosti se snaží Nakladatelství Academia přispívat nejen vydáváním přírodovědného časopisu *Živa*, ale také popularizačních edic *Věda kolem nás* a *Strategie AV21*. Obě edice jsou pro zájemce o současnou českou vědu, ale i její historii k dispozici v tištěné i elektronické podobě zdarma.

Přečtěte si více na následujících stranách.

Živa

Časopis založil roku 1853 Jan Evangelista Purkyně. Mnohé myšlenky či ideje se ztratily v proudu času, ale přes celé věky přetrvalo Purkyňovo odhodlání vydávat časopis, jenž by přispíval k poučení svých čtenářů v oblasti přírodních věd. V každé době byla *Živa* moderním časopisem, který popularizoval biologické obory. S tímto kulturně-historickým dědictvím oslovuje své čtenáře i dnes.

Strategie AV21

Strategii AV21, špičkový výzkum ve veřejném zájmu, prezentovala Akademie věd České republiky poprvé v prosinci 2014. Brožury této edice představují jednotlivé programy Strategie AV21 a jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia a volně ke stažení na webových stránkách Nakladatelství Academia.

Edice Strategie AV21 se už více než deset let snaží naplňovat to, proč vznikla – umožňuje širší mezioborovou a meziresortní spolupráci (mezi akademickými ústavami navzájem, ale i s vysokými školami, průmyslem, podnikatelskou sférou a médií), je díky svým výstupům vidět ve veřejném prostoru a usiluje o zpřístupnění vědy širší veřejnosti i kvalitní popularizaci vědy pro mládež.

Strategie AV21 slaví 10. výročí

Stejně dlouho
vychází edice
popularizačních
brožur

V současné době probíhá 15 výzkumných programů:

Odolná společnost pro 21. století.

Potenciály krize a efektivní transformace

Virologie a antivirová terapie

Průlomové technologie budoucnosti –
senzorika, digitalizace, umělá
inteligence a kvantové technologie

Udržitelná energetika

Anatomie evropské společnosti, historie,
tradice, kultura, identita

Genová a přesná terapie – nová naděje
v léčbě lidských chorob

Dynamická planeta Země

Vesmír pro lidstvo

Identity ve světě válek a krizí

Houby – nové hrozby i příležitosti

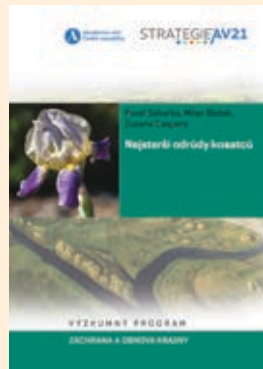
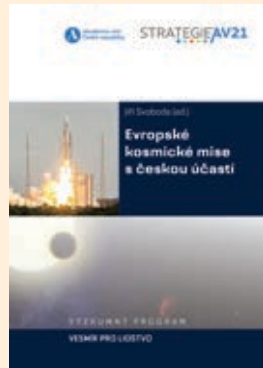
AI: Umělá inteligence pro vědu
a společnost

Udržitelná produkce a spotřeba
potravin

Moc předmětů: Materialita mezi
minulostí a budoucností

Epicentra civilizace – inteligentní
domácnosti, technologie
a společnost

Budoucnost asistované reprodukce
(ART)

Věda kolem nás

Současnou českou vědu i významné osobnosti a objevy z její minulosti představují sešity této edice. Studenti i učitelé stejně jako nejširší veřejnost se zde mohou seznámit s činností pracovišť Akademie věd České republiky. Brožury jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia nebo volně ke stažení na www.academia.cz a www.vedakolemнас.cz.

Existuje falešný bilingvismus? Které osobnosti získaly Abelovu cenu za matematiku? Co jsou bayesovské sítě? Odpovědi na tyto a řadu dalších otázek najdou čtenáři v řadě Co to je..., představující jednotlivé vědní obory, metody a pojmy.

Řada Osobnosti seznamuje čtenáře s velikány české vědy, badateli, kteří se zapsali do historie, a to mnohdy v celosvětovém měřítku. Přináší jejich životní příběhy, jež byly často nečekaně dobrodružné.

Objevy učiněné českými vědci jsou někdy známější ve světě než doma. Tato řada se pokouší to napravit. Čtenáři se díky ní mohou seznámit například s vláknovými lasery.

Výzvy a otázky seznamují čtenáře s aktuálními výzkumnými problémy i infrastrukturami vytvářenými k jejich řešení. Proč se musí změnit úprava pitné vody? Jak využít vyhořelé jaderné palivo? Jak se bude v blízké budoucnosti měnit počasí? Jaké další výzvy stojí před týmy českých vědců?

Prostory společné paměti bádají ve vědách historických a sledují stále aktuální poselství minulosti – té vzdálené i zcela nedávné.

Pro všední den je řada zaměřená na to, jak je věda aplikována v každodenním životě, i na jeho zkoumání. Jak předcházet šikanování na školách? Jaká jsou pravidla krizového chování? Jak se děti učí mluvit?

Jmenný rejstřík

A

Agha Petr 14
al-Qušajrj Abú al-Qásim 64
Antošíková Lucie 62
Appiah Kwame Anthony 76

B

Bagge Daniel P. 35
Bárta Milan 7
Bažant Jan 19
Bažil Martin 87
Bednaříková Jarmila 43
Beneš Martin 44
Benešová Michala 53
Beranská Veronika 50
Biernot David 56
Blažek David 19
Blechová Lenka 43
Bobková-Valentová
Kateřina 87
Bočková Alena 87
Bojda Martin 13, 46
Boušek Daniel 57
Brabcová Kateřina 52
Brandejsová Tomsová
Petra 38
Bretón André 45
Brinton Hana 40
Brunová Marie 11, 59, 61

C

Calpena Enric 5
Cíbík Matej 77
Cílek Václav 26, 91
Crary Jonathan 40
Cvrček František 12

Č

Černý David 78
Černý Marcel 17

D

Deml Jakub 72
Doloh Olha 21
Doubková Nikola 21
Drška Václav 43
Dvořáček Petr 36
Dvořák Jan 11
Dvořák Tomáš 32
Dytrt Petr 45

E

Elster Josef 22

F

Faltejsek Jan 79
Fedrová Stanislava 40
Feigerlová Monika 18
Fialová-Fürstová Ingeborg 44
Ficová Sylva 77
Filipová Marta 39
Fogu Claudio 55
Franc Martin 81

G

Gildea Robert 51
Gréc Ludvík 51

H

Hall Murray G. 59
Hanych Monika 10
Havelka Tomáš 17
Heidegger Martin 47
Heissler Radek 21
Hejdrová Tereza 6
Heller Jan M. 13
Herder Johann Gottfried 46
Hilský Martin 48
Hlavačka Milan 65
Holeček Lukáš 11
Holubec Stanislav 15
Holuša Jaroslav 32
Hradílek Adam 11
Hrdina Martin 20
Hříbek Tomáš 36
Hubený David 53
Hudíková Soňa 43

CH

Chittka Lars 50
Chlebina Anna 11
Chvatík Ivan 47
Chytrá Magdaléna 67

I

ibn Šáhín Nisim Ben
Ja'akov 57
Itkonen Esa 44

J

Jacková Magdaléna 87
Janáč Jiří 84

Jonášová Milada 12
Judson Pieter M. 52
Jünger Ernst 45

K

Kaláb Oto 32
Kalenský Jakub 10
Kalous Jan 34
Kansteiner Wulf 55
Kantofíková Jana 10
Kasl Jiří 55
Katrňák Tomáš 75
Kejmarová Ludmila 6
Kellyová Catriona 83
Kladivová Anna 32
Klosová Markéta 87
Klípa Jan 89
Kober Jan 15
Koblížek Tomáš 10
Kočárek Petr 32
Komárek Stanislav 73
Kopáč Radim 69
Kopřivová Kamila 56
Kráčmar Luděk 23
Krásenský Pavel 28
Krmíček Lukáš 26
Krummholz Martin 89
Křížová Lenka 54
Kubart Tomáš 85
Kubásek Jiří 28
Kundračíková Barbora 63
Kureš Miroslav 49
Kuřavová Kateřina 32
Kužel Petr 48
Kysučan Lubor 43

L

Landau Iddo 78
Laqueur Thomas W. 77
Leggatt-Hofer Renate 19
Lejb ben Jošua Porit Jehuda 57
Liebl Vojtěch 28
Liessmann Konrad Paul 36
Livingstone David 14
Loewenstein Bedřich 65
Lojdrová Šárka 47
Lollok Marek 86
Löwensteinová Miriam 65
Lukács György 48
Lukáš Martin 11, 74
Lyčka Zdeněk 22

M

Macura Vladimír 74
 Magincová Dagmar 16
 Majewski Piotr M. 34
 Makovský Jan 46
 Marek Pavel 7
 Marhoul Pavel 32
 Maršálek Zdenko 51
 Máša Pavel 42
 Matýsek Dalibor 28
 Merenus Aleš 86
 Michalinová Denisa 80
 Mikulec Jiří 68
 Milton John 48
 Moholy-Nagy László 47
 Moravec Václav 78
 Müller Patrik 80
 Müllerová Hana 18
 Musiolek David 32
 Mžyková Marie 88

N

Nagy Ladislav 14
 Nedvědová Blanka 6
 Nejedlý Petr 6
 Novák Aleš 45
 Novotná Jana 5
 Nožina Miroslav 84

O

Olšáková Doubravka 82
 Ostránský Bronislav 64
 Otčenášek Jaroslav 6

P

Padevěť Jiří 70
 Páralová Tardy Markéta 34
 Pavlíček Tomáš W. 38
 Pavlíček Viktor 37
 Pecháček Pavel 50
 Pelikán Čestmír 16
 Pernes Jiří 82
 Pilátová Anna 14
 Piorecká Kateřina 11, 20
 Pivokonský Martin 90
 Podrázský Vilém 91

Polák Michael 16
 Polian Pavel 52
 Poratová Dina 54
 Preiss Marek 21
 Presner Todd 55
 Procházková Anna 67
 Půček Michael 45
 Putna Martin C. 66, 72

R

Rada Stanislav 32
 Rákosník Jakub 7
 Rampley Matthew 39
 Raška Jakub 58
 Roleček Jan 23
 Rychlík Martin 8

S

Sekerka Pavel 67
 Schnitzler Arthur 44
 Schwarzenberg Karel VI. 13
 Siemann Wolfram 13
 Simonová Natalie 75
 Škořepa Hynek 23
 Slačálek Ondřej 16
 Sládek Ondřej 61
 Slomek Jaromír 69
 Stančík Petr 69
 Stöckelová Tereza 18
 Studnička Miloslav 41
 Svoboda Jiří A. 30
 Sytar Hanna 21

Š

Šantrůček Jiří 91
 Šantrůčková Hana 91
 Šebek Jaroslav 71
 Šedinová Jiřina 57
 Šedivý Adam V. 37
 Šepták Miroslav 53
 Šimek Štěpán 6
 Šimůnek Robert 55
 Šípek Václav 90
 Škultéty Michaela 48
 Šmejkal Pavel 70
 Šmíd Marek 71

Šotkovská Jitka 86
 Štefl Martin 76
 Štěpánková Jitka 32
 Švec Luboš 53

T

Táborský Jan 45
 Tamesová Ismee 51
 Trojková Natálie 74
 Turek Jan 18

U

Urban Jan 18

V

Vacek Zdeněk 91
 Valenta Aleš 35, 52, 83
 Vaněček Miloš 84
 Vejvoda Zdeněk 6
 Vichnar David 54
 Vik Dalibor Jiří 17
 Vilímek Tomáš 83
 Vimr Ondřej 60
 Vítová Andrea 62
 Vlček Pavel 20
 Vlk Robert 32
 Voit Petr 59
 Vojtášek Filip 16, 68
 Volek Tomislav 12
 Voráček Emil 53

W

Warburg Aby M. 39
 Wnuk Rafał 53
 Wolfson Elliot R. 56

Z

Zacharov Petr 24
 Zelenka Jaromír 67
 Zellini Paolo 46
 Zuska Vlastimil 47

Ž

Žáček Pavel 33
 Živor Roman 67

Rejstřík titulů

- A**
Antituristický průvodce Římem. Od Romula a Rema po Mussoliniho a Pasoliniho 66
Arktida 22
Atlas české literatury v překladu 60
- B**
Babičky léčitelky. Lidová léčba Čechů z Ukrajiny a Kazachstánu 50
Barcelona. Životopis 5
Bedřich Dlouhý 63
Blázinec nebo vězení. Vídeňský akcionismus jako reakce na válečné trauma 85
Bojovníci bez hranic. Transnacionální odboj v Evropě 1936–1948 51
Botanické zahrady a arboreta České republiky 67
Bouře a bouřky 24
Budování říše. Doba Karla Velikého v historických pramenech 43
Budování státu optikou fotoarchivu T. G. Masaryka 37
- C**
Cesta kolem světa. Zatopený fotografický deník Jiřího Viktora Daneše 38
Cesta ven 44
Co je to jazyk? Studie z filozofie lingvistiky 44
- Č**
České lidové pohádky. Kouzelné pohádky III 6
Český strukturalismus v exilu 61
Člověk v soukolí Systému. Česká modelová dramatika šedesátých let 86
- D**
Dějiny Komunistické strany Československa I (1921–1939) 7
Dějiny skalpování. Zakrvácené křtíce, trofeje a významy 8
Dějiny Státní bezpečnosti 1945–1948. 1. svazek 7
Dějiny výživy a stravování v českých zemích 1945–1970 81
Dělník. Hegemonie a figura 45
Demaskování maskirovky. Ruské vlivové kyberoperace 35
Deníky 1921–1947 13
Dezinformace a hate speech z hlediska filozofie, práva a bezpečnosti 10
Dopisy z popela. Záznamy židovského sonderkomanda v KT Auschwitz 52
Drogy v dobách totality. Drogový problém v Československu za německé okupace a komunismu 84
Dyby dveře mluvit mohly... České lidové písně z přelomu 18. a 19. století: jazyková analýza, kritická edice 6
- E**
Environmentální hydrologie a hydrochemie 90
Eseje, poznámky a přednášky 39
- F**
F. L. Rieger jako tvůrce a objekt české historické paměti 42
Fatální kniha. Dvoji *Cyklus rozkoše a smrti* Miloše Martena 10
- G**
Geologie Českého středohoří. Vznik, vývoj a význam našeho nejpozoruhodnějšího sopečného pohoří 26
Gesto a skutečnost. Umění v meziválečném Československu 11
Gulag a Československo: (2) Velký teror. Perzekuce československých občanů a krajanů v Sovětském svazu 11
- H**
Habsburská říše 52
„Heydrich byl střelen neznámým útočníkem“. SOE a příprava paraskupiny Anthropoid na pozadí operační vlny 1941–1942. Edice dokumentů 33
Hledání smyslu v nedokonalém světě 78
Hlenky. Krásky inteligentní 28
Hornické památky České republiky 2. 67
Hornosvratecká vrchovina. Krajem básníků a malířů 23
Hovory s Bedřichem Loewensteinem 65
Hynais 88
- I**
Introdukované dřeviny v českém lesním hospodářství 91
- J**
Jak být dobrý i bez pána boha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti 36
Johann Bernhard Fischer z Erlachu 89
- K**
Karpatské lesostepní louky 23

- Kdo se drží nahoře. Sociální nerovnosti v zemích Visegrádu 75
- Kdy vypukne válka? 1938. Studie o krizi 34
- Klíče k volnosti 45
- Kniha úlevy po veškerých trápeních 57
- Krize a stát. Na příkladu Československa v meziválečném období 53
- Křížové cesty v Čechách a na Moravě 68
- Květena České republiky. Abecední rejstřík vědeckých a českých jmen pro svazky 1–9 32
- L**
- Latinské biblické drama v českých zemích doby předbělohorské. Svazek III. 87
- Le forme dell'opera italiana del XVIII secolo nei diversi paesi della regione transalpina 12
- Lesní bratři 53
- Liberálové a ti druzí 77
- Lži, které svazují. Nové pojetí identity 76
- M**
- Makrocykly a komplexace velkých iontů kovů 79
- Masarykovy boty a jiná publicistika. Vybrané spisy 4 74
- Masožravé rostliny. Kniha pro entuziasty 41
- Metamorfózy českého právního řádu od roku 1918 12
- Metternich. Stratég a vizionář 13
- Mezi vysokou kulturou a dělnickou třídou. Typografické komunity v Lipsku, Vídni a Praze v letech 1840–1914 58
- Milenky, manželky, matky. Podoby a proměny vztahu muže a ženy ve druhé polovině dlouhého 19. století 54
- Misionářské cesty a výzkumy v jižní Africe 14
- N**
- Na prahu socialismu. Československo v letech 1956–1960 82
- Na troskách mariánského sloupu. Vybrané kapitoly z katolického života v meziválečném období 71
- Nakam. O přeživších holokaustu, kteří usilovali o úplnou pomstu 54
- Nakladatelství Volk und Reich v Praze 59
- O**
- O duchu křesťanství 46
- Objevování duálních čísel 49
- Obrazy v době Přemyslovců 89
- Od textu ke knize a knižní kultuře. Padesát statí z let 1981–2021 59
- P**
- Paleolit českých zemí. Proměny přírody, lidí a kultur 30
- Počátky Československé republiky 1 15
- Pod palbou hloubkařů – DODATKY. Útoky amerických a britských stíhacích letounů na pozemní cíle v českých zemích v letech 1944 a 1945 68
- Popeleční středa '45. Nálet na Prahu 14. 2. 1945 v příbězích a fotografiích 16
- Poutník se z vysoka na svět dívá 17
- Pozdravy ze Svaté Hory Athonské. Korespondence
- Slavibora Breüera s historikem Josefem Kalouskem a Breüerův deník 17
- Praha mordýřská a zlodějská 69
- Prahou Karla Havlíčka Borovského a Boženy Němcové 69
- Právo na veřejný prostor 14
- Pražské matky. O nekropolitice a pomalé naději v beznadějných časech 82
- Pražský Maharal mezi tradiční aškenázkou učeností, mystikou a filozofií 56
- Proměny anarchismu 1793–1939 16
- Průvodce povstaleckou Prahou. Bojovníci – barikády – pomníky 70
- První Evropané. Archeologie počátků evropské identity 18
- Přiležitost pro poezii. Blahopřejné a oslavné básně v českých časopisech první poloviny 19. století 62
- Příroda a kultura. Svět jeví a svět interpretací 73
- Q**
- Qušajrího pojednání o nauce súfismu (svazek II) 64
- R**
- Reflexe klimatické změny v českých společenských vědách 18
- Republika uchovávací a tvořivá 15
- Rozšíření kobylek a sarančí v České republice 32
- R.U.R. 100. Čapkoví roboti doma a ve světě 86
- S**
- Samé lži a jiné pravdy 36

Rejstřík titulů

- Samotářský sex. Kulturní dějiny masturbace 77
- Slovinsko-český slovník 19
- Soudruh Pavlík. Vzestup a pád sovětského chlapce-hrdiny 83
- Stabilní izotopy biogenních prvků. Použití v biologii a v ekologii 91
- Stručné dějiny nekonečna 46
- Světlo jako médium.
Umělé světlo v českém výtvarném umění od devadesátých let po současnost 80
- Š
- Šlechtické rezidenční město v pozdně středověkých Čechách 55
- Šlápěje březinovské. Svazek 9. 72
- T
- Techniky pozorovatele. Vidění a modernismus v 19. století 40
- The Prague *Belvedere*. Imperial *Lusthaus* of Ferdinand I 19
- Tragédie Gottwaldova lékaře. Vladimír Haškovec a československý případ „bílých pláštů“ 34
- Trh a kapitál v české kultuře 19. století 20
- U
- Українська наука живе! Ukrajinská věda žije! 21
- Uměle inteligentní doporučovací systémy 80
- Umělecké památky Prahy. Praha na starých pohledech 20
- Úvahy VII–XI. Černé sešity 1938–1939 47
- V
- Válka v míru (Milchama be-šalom) 57
- Vážený soudruhu prezidento 83
- Včelí mysl 50
- Ve vyhnanství. Transgenerační vnímání akce Asanace 21
- Věčný outsider? Jiří Weil: Život a dílo 61
- Vidění v pohybu 47
- Vodní socialismus 84
- Z
- Zákon cti 76
- Zaniklé obce. Katalog sídel zaniklých nebo částečně zaniklých od roku 1945 na území dnešní České republiky 70
- Zkoumání etiky kultury holokaustu 55
- Zničení rozumu. Cesta iracionalismu od Schellinga k Hitlerovi 48
- Ztracený ráj 48
- Ž
- Ženy v (e)migraci. Posttraumatická vyprávění 20. století 62
- Žurnalistika 4.0 a její etika. Umělá inteligence v redakcích zpravodajských médií 78

Nakladatelství Academia
Středisko společných činností
AV ČR, v. v. i.
Vodičkova 40, 110 00 Praha 1

Jiří Padevět
ředitel
padevet@academia.cz

Viktorie Gjurisířová
manažerka velkoobchodu
a zástupkyně ředitele
gjurisicova@academia.cz

Michaela Procházková
šéfredaktorka
prochazkova@academia.cz

Kateřina Brožová
manažerka výroby
brozova@academia.cz

Marie Povýřilová
manažerka marketingu
povysilova@academia.cz

Šárka Hakenová
manažerka maloobchodu
hakenova@academia.cz

Jana Šrotová
šéfredaktorka časopisu *Živa*
srotova@ssc.cas.cz

Seznam členů redakční rady Nakladatelství Academia

Předseda:
prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., FEng., dr. h. c.,
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT

Členové:
RNDr. Miloš Anděra, CSc.,
Národní muzeum Praha
doc. RNDr. Jan Černý, Ph.D.,
Přírodovědecká fakulta UK
doc. RNDr. Lubomír Hrouda, CSc.,
Přírodovědecká fakulta UK
Mgr. Michal Jareš, Ph.D.,
Ústav pro českou literaturu AV ČR
RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D.,
2. lékařská fakulta UK
RNDr. Jiří Moravec, CSc.,
Národní muzeum Praha
PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D.,
Ústav pro jazyk český AV ČR
PhDr. Leo Pavlát,
Židovské muzeum v Praze
Mgr. Michaela Procházková,
Nakladatelství Academia, SSČ AV ČR
Mgr. Ivo Purš, Ph.D.,
Ústav dějin umění AV ČR
prof. PhDr. Eva Semotánová, DrSc.,
Historický ústav AV ČR
PhDr. Martin Steiner,
Filosofický ústav AV ČR

Tisk SERIFA, s.r.o., Jinonická 80, 158 00 Praha 5

ISBN 978-80-200-3618-6

ZÁMEK TŘEŠŤ

Konferenční a hotelová
centra Akademie věd ČR

ZÁMEK LIBLICE

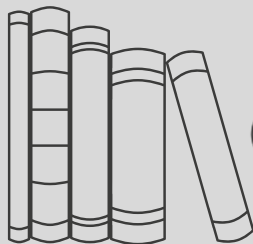
VILA LANNA V PRAZE

HOTELY S PŘÍBĚHEM

HOTELS WITH A STORY

WWW.HOTELYSPRIBEHEM.CZ

Staňte se členem klubu a ušetřete při nákupu knih až 20 %

Podmínky a informace o členství v Klubu Academia:

- Členem Klubu Academia se může stát každý, kdo v Knihkupectví Academia uskuteční jednorázový nákup v hodnotě min. 1000 Kč, předloží účtenku a zažádá o vydání členské karty.
- Členská karta Klubu Academia poskytuje slevu 20 % na nákup knih z produkce Nakladatelství Academia a slevu 10 % na knihy ostatních nakladatelů. Sleva se nevztahuje na časopisy s výjimkou Živy.
- Členství v klubu není časově omezené. Členská karta je přenosná a pro její vydání není potřeba uvádět osobní údaje. Slevy lze uplatnit pouze v síti Knihkupectví Academia.

Slevy nelze kombinovat a nelze je uplatnit na již zlevněné zboží.

Praha: Václavské nám. 34 | Národní 7 | Na Florenci 3

WWW.ACADEMIA.CZ

**AUKCE | NÁKUP A PRODEJ | VÝSTAVY | ZNALECKÉ POSUDKY
EXPERTIZY | RESTAUROVÁNÍ | ODBORNÉ RÁMOVÁNÍ**

FRANTIŠEK MUZIKA: PASTORÁLE • olej na plátně, 1923, 100 × 120 cm • vyvolávací cena: 6 000 000 Kč, dosažená cena: 9 240 000 Kč

Národní 7, Praha 1 | otevřeno po–pá: 10–18 hod.
galerie@galeriekodl.cz | tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440

www.galeriekodl.cz

zdarma

Knihkupectví Academia v Praze
Václavské nám. 34 / Národní 7 / Na Florenci 3

V Ostravě nabízí knihy z Nakladatelství Academia
Univerzitní obchod a knihkupectví Ostravské univerzity.

www.academia.cz
www.academiaknihy.cz
www.academiabooks.com

www.vedakolemnas.cz
<https://soutez.academia.cz>
<https://ceny.academia.cz>

<http://ziva.avcr.cz>

www.twitter.com/NaklAcademia
www.facebook.com/nakladatelstvi.academia
www.instagram.com/nakladatelstvi_academia
https://bit.ly/Nakladatelstvi_Academia_Youtube

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-200-3618-6

